

VINERI • 4 Iunie 2004 • ANUL LIV NR. 23

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

Corurile românești au cucerit inimile credincioșilor
Treizeci și cinci de ani la catedră
„Dacă nu învățam în România, pierdeam foarte mult”

CALENDAR ORTODOX

- 7 iunie, luni – Sf. Sfințit Mc. Teodot, Episcopul Ancirei; Sf. Mc. Zenaida și Șevastiani; Cuv. Antim.
8 iunie, marți – Aducerea Moaștelor Sf. Mare Mc. Teodor Stratilat. Sf. Mc. Nicandru și Marcian; Sf. Mc. Caliopii.
9 iunie, miercuri – Sf. Chiril al Alexandriei; Sf. Mc. Tecla, Marta și Maria.
10 iunie, joi – Sf. Sfințit Mc. Timotei, Episcopul Prusiei; Sf. Mc. Alexandru; Sf. Mc. Antonina.
11 iunie, vineri – Sf. Ap. Bartolomeu și Barnaba.
12 iunie, sâmbătă – Cuv. Onufrie cel Mare și Petru Atonitul.
13 iunie, duminică – Sf. Mc. Achilina; Sf. Trifilie, Episcopul. Duminica Sfinților Români. Duminica II după Rusalii.

Din credințele poporului

Dacă bate în iunie vântul de miazănoapte, atunci rodește grâu mult.

(Mangiuca)

AGENDĂ

7 iunie

1716 – s-a stins din viață stolnicul *Constantin Cantacuzino*, mare cărturar român, personalitate de seamă a vechii culturi românești, umanist cu studii la Veneția și Padova, istoric, geograf și diplomat.

1886 – s-a născut savantul român *Henri Coandă*, pionier al aviației mondiale.

8 iunie

1897 – la Cinematograful „Lumières” s-au prezentat primele trei subiecte de actualități românești, filmate de *Paul Menu*.

1967 – s-a stins din viață, la Iași, *Otilia Cazimir*, poetă sentimentală, cu înclinații spre evocarea universului minuscule, creatoare a unei poezii de o „mare prospețime de senzații”.

9 iunie

1780 – s-a născut *Tudor Vladimirescu*, organizatorul și conducătorul Revoluției populare de la 1821.

1856 – *Vasile Alecsandri* a publicat în revista *Steaua Dunării* poezia *Hora Unirii*, realizată prin refacerea și lărgirea valorii simbolice a vechii „Hore a Ardealului”. Poezia, potrivită pe o melodie de circulație în epocă, a devenit în scurt timp imnul de luptă pentru Unirea Principatelor.

10 iunie

1829 – *prima poezie tipărită* a lui Iancu Văcărescu, sonetul „Pa- cea”, a apărut în „Curierul românesc”, fără știrea autorului.

1839 – s-a născut, la Humulești, marele povestitor *Ion Creangă*, clasic al literaturii române.

1860 – la Brăila s-a născut vestita cântăreață *Hariclea Darclee*, care a creat în premieră mondială numeroase roluri principale din opere, precum „Tosca” de Puccini.

11 iunie

1910 – s-a născut în Saint-André-de-Cubzac, în Franța, *Jacques-Yves Cousteau*, pionierul cercetării maritime.

12 iunie

1557 – Diaconul Coresi, împreună cu mai mulți ucenici de la Târgoviște, au tipărit la Brașov un „*Octoih slav*”, prima carte din seria tipăriturilor din Șcheii Brașovului.

1848 – a apărut la București „*Pruncul Român*”, ziar editat de Constantin A. Rosetti. Revista s-a constituit ca tribună a ideilor revoluționare de la 1848, grupând în jurul său patrioți înflăcărați.

13 iunie

1952 – *Gheorghe Cucu* a realizat primul zbor fără motor din România, pe o distanță de 300 de km.

Aletea

Directorul școlii românești a demisionat

În ultima zi de lucru din luna mai, *Ioan Papp*, directorul școlii românești din Aletea și-a înaintat demisia, declarând că de la 1 iulie 2004 nu mai dorește să conducă instituția românească de învățământ, care de ani de-a rândul este amenințată cu desființarea. „Situția din școala noastră nu s-a îmbunătățit cu nimic în ultimii ani. Numărul copiilor scade din an în an. Nu se mai poate face o muncă de calitate. Situația s-a tot târănit, dar am ajuns să mă conving că aici nici cu banii nu mai poți salva nimic”,

ne-a declarat cu dezamăgire directorul Papp, care insistă și acum că „dacă comunitatea română din oraș nu mai are nevoie de această școală, ea nu va mai putea fi salvată de la desființare”.

Cei care urmărim de ani de-a rândul soarta acestei școli românești știm că autoguvernarea orășenească a vrut în numeroase cazuri să comaseze această școală cu instituția maghiară de învățământ, pentru că bugetul deficitar orașului nu poate susține o școală cu un efectiv redus. În perioadele trecute, când

școala a ajuns în impas, totdeauna s-a ivit vreun ajutor, venind de obicei din exterior (fonduri de intervenție de la minister sau de la Oficiul pentru Minorități).

Care va fi până la urmă soarta școlii românești din Aletea? Deocamdată nu se știe. În momentul încheierii ediției actuale a Foii românești, la primăria orașului Aletea s-a ținut o ședință de lucru unde s-a dezbătut, probabil, și această problemă. La ședință a participat și președintele Autoguvernării Românești din Aletea. -va-

Budapesta

Expoziție de pictură

Institutul Cultural al României de la Budapesta organizează în ziua de joi, 10 iunie, vernisajul expoziției de pictură a lui *Andrei Varga*, absolvent al Universității de Artă și Design din Cluj-Napoca. Manifestarea va avea loc cu începerea de la ora 18.00, la sediul Institutului (Budapesta, str. Izsó nr. 5).

Micherechi

Examen de încheiere a anului școlar

Secția din Micherechi a Școlii de Artă din cadrul Centrului Cultural „Erkel” din Giula a organizat marți după-masă o expoziție și un spectacol de examen de încheiere a anului școlar. Secția din Micherechi a pornit la începutul acestui an școlar, fiind înscriși copii de la cursul inferior, respectiv cel superior. Cu ajutorul celor trei profesori, *Fabián Irén* (artă plastică), *Gheorghe Netea* (dans popular) și *Téglás Ferenc* (muzică populară), cei circa 40 de copii au prezentat pe scena Căminului Cultural local cunoștințele acumulate pe parcursul unui an întreg.

I. K.

Aletea

Schimbări în autoguvernarea românească

Vineri, 28 mai, la Aletea a avut loc ședința Autoguvernării Minoritare Române, în cadrul căreia a demisionat președintele *Vasile Botaș*. În această funcție a fost ales – cu trei voturi pentru și două împotrivă – *dr. Ioan Selejan*, care a mai îndeplinit această funcție și în ciclul anterior. Decizia a fost susținută de *Vasile Botaș*, *Gheorghe Gal* și *dr. Ioan Selejan*,

și respinsă de *Ana Rocskar* și *Petru Sabău*. Fostul președinte și-a motivat demisia prin faptul că datorită noului său loc de muncă va avea mai puțin timp pentru munca de conducere a autoguvernării românești și a considerat că e mai bine să predea ștafeta unui membru care ar putea reprezenta mai bine interesele românilor din Aletea.

A. Bauer

Giula

Întâlnirea folclorică „Perinița”

Ziua de 4 iunie va fi una în care elevii școlilor românești și numeroși copii din localitățile unde se predă limba română vor veni la Giula, pentru a prezenta pe scenă dansurile și cântecele populare românești, caracteristice zonelor din care provin. Înainte de masă, la ora 9.30, participanții adunați în Centrul Cultural Român din Giula vor fi salutați de organizatori, care

și în acest an este Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, ca apoi, rând pe rând, să evolueze pe scenă cu dansuri bihorene, cenădene, aletene, micherechene etc. După cum ne-a informat *Tiberiu Iuhăș*, șeful Oficiului AȚRU, și la ediția din acest an sunt așteptați oaspeți, aceștia sosind de această dată de la Oradea și din Serbia.

-va-

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: **Peisaj bihorean**
(Foto: Aurel Papp)

Corurile românești au cucerit inimile credincioșilor din Chitighaz

Cu toate că tradiția muzicii sacre s-a întrerupt pentru câteva decenii, cântarea în biserică rămânând doar la răspunderea cantorilor, repertoriul religios a apărut din nou odată cu reînființarea corurilor românești din Ungaria. Primele festivaluri de muzică sacră se pot datora în exclusivitate Corului „Pro musica” din Giula, care le organizează, cu regularitate, din doi în doi ani. Și iată, sămânța semănată a adus înmulțirea roadelor, printre care putem zări o inițiativă lăudabilă. Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz s-a angajat să organizeze și ea un festival de muzică sacră, probabil, gândindu-se și la credincioșii localnici, care nu ajung cu toții la festivalul din Giula. Prima întâlnire, la care au sosit trei coruri românești din Ungaria și două din România, a atras numeroși credincioși. Mulțumită strădaniei românilor localnici, sâmbăta trecută, la 29 mai, Biserica Ortodoxă Română din Chitighaz s-a umplut de oameni, de cântece și de credință.

Biserica, ante-camera Raiului

„Biserica este o ante-cameră a Împărăției Cerurilor. Toate bisericile de pe Pământ sunt ante-camerele Împărăției Cerurilor, în mijlocul spectacolului lumii. Și biserica aceasta în care suntem acum adunați ca să ne bucurăm și să-l mulțumim lui Dumnezeu este o ante-cameră a mântuirii. Este un prilej de bucurie pentru toți că în acest ajun al Rusalii suntem împreună, pentru a ne pregăti pentru Împărăția Cerurilor. Suntem aici, în tinda Raiului, pregătindu-ne de fapt pentru Rai. Știm cu toții că Raiul este și patria îngerească și că Dumnezeu a făcut și lumea nevăzută a îngerilor, care cântă. Și îngerii nu se opresc din cântare, îngerii sunt muzicanți. (...) Cântând, ne asemănăm îngerilor. Noi, aici, în biserică, în ante-camera Împărăției Cerurilor, în chip văzut facem ceea ce îngerii săvârșesc, din păcate, în chip nevăzut pentru noi, pentru că am pierdut sensibilitatea de a asculta muzica îngerilor. (...) Ne bucurăm în această zi că suntem împreună pentru a ne asemana îngerilor, pentru a-L lăuda pe Dumnezeu, pentru frumusețea Sa și pentru frumusețea creației Sale.” Cu aceste gânduri, exprimate de Prea Sfinția Sa Sofronie, episcopul Giulei, s-a inaugurat manifestarea de la Chitighaz, la care au participat corurile „Pro musica” din

Giula, „Viva la musica” din Chitighaz, formația credincioșilor Adunării „Oastei Domnului” din Micherechi, „Camerata Felix” din Oradea și „Emil Montția” din Arad. Spre fericire, rolul separator al graniței scade din ce în ce mai mult, astfel încât cele două formații corale din România sunt deja privite ca niște valori de care ne putem bucura frecvent.

„Aș fi stat să ascult până dimineața”

„Nu m-aș fi ostenit, ca să stau până dimineața și să ascult aceste cântece frumoase”, ne mărturisește o bătrânică, care a mai stat și după spectacol ca să pregătească locașul sfânt pentru sărbătoarea de Rusalii, care avea să sosească în a doua zi. Un alt credincios, care a mai stat la povești după concert, amintește cu nostalgie de timpurile când și Chitighazul mai avea un cor bisericesc de femei. „Acum am putut asculta poate și prea multe frumuseți. Și vine vremea, când n-o să mai avem parte de așa ceva. Mai bine era, dacă le puteam împărți pe mai multe duminici”, glumea bărbatul mai în vârstă, care la tinerete a făcut parte din corul bărbătesc local, îndrumat de învățătorul Poptilican, care, din păcate, a plecat deja în ceata din Rai a credincioșilor români din Chitighaz. A fost prezentă însă nevastă-sa, care parcă a simțit ceva din parfumul trecutului.

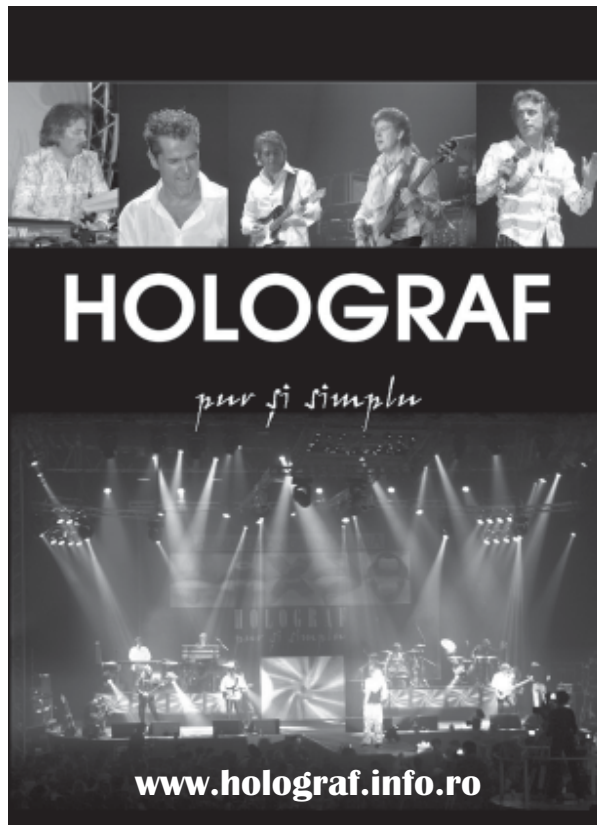
În primul rând credință, apoi nivel artistic

Cele cinci coruri au oferit un concert de peste două ore, nivelul lor artistic variind de la cor sătesc al credincioșilor, până la cel profesionist cu un repertoriu întocmit din marii clasici în materie. Discutând cu tânărul paroh local, Florin Olteanu, care de altfel face parte și el din formația localnicilor, aflăm că acolo unde este credință, nivelul artistic nu are o importanță majoră. „E adevărat că cele trei coruri românești din Ungaria nu sunt coruri bisericești, dar ar putea să fie. Prin munca pe care o fac se vede că se poate. Plăcut surprins am rămas de activitatea credincioșilor din Micherechi, care au muncit extraordinar și au reușit să facă un lucru deosebit. Prin tot ceea ce au prezentat s-a cunoscut că nu doar au interpretat cântecele, dar le-au și trăit. Și această trăire vorbește mult. Ne arată că pentru oameni cântecul religios înseamnă mult”, susține preotul Olteanu. Iar vorbele lui coincid cu gândul unei credincioase, care ne-a povestit cât de mult a savurat nivelul artistic ale corurilor din România, dar cel mai tare, totuși, a emoționat-o prezența cântăreților din Micherechi, care în felul lor simplu au pus atâta credință în interpretare.

Ca evenimentul să se repete din an în an e nevoie de perseverență, cum o au și giulanii de vreun deceniu încoace. Este clar, inițiativa Anei Buha a fost receptată cu interes de credincioșii locali. Sentimentele de bucurie pot fi cu atât mai mari, cu cât, probabil, le vom putea re trăi la 26 iunie, atunci când aceleași coruri, poate întregite și cu altele, se vor reuni în Catedrala Sfântul Nicolae din Giula, la următoarea ediție a festivalului coral de muzică sacră, o manifestare deja tradițională. Poate evenimentele asemănătoare vor naște și coruri bisericești pe meleagurile vestice ale românității, acolo unde pe vremuri liturgiile erau însoțite de răspunsul câte unui cor.

Ștefan Crâsta

EXTRAORDINAR ȘI EXCEPȚIONAL Holograf va concerta la Giula

Renumita trupă de pop-rock Holograf din România, în frunte cu **Dan Bittman**, va susține un concert la Giula, în fața cetății medievale, în data de 18 iunie, cu începere de la ora 20.00.

Înainte de concertul trupei Holograf, va evolua pe scenă **Ducu Bertzi**, cunoscutul cântăreț de muzică folk din România.

Intrarea este gratuită.

Organizatorii manifestării:
Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria
Departamentul pentru Români
de Pretutindeni, București

Informații la telefoanele:
+36/66-463-152
+36/30-9858-740

Peste un milion de forinți pentru taberele de vară din Darvaș, Jaca și Vecherd

Reprezentanța Fundației Publice pentru Minorități (MNEKK) a decis săptămâna trecută la Budapesta despre banii acordați pentru organizarea taberelor de copii. Organizațiile și instituțiile românești au înaintat în acest an 22 de concursuri, dintre care Fundația subvenționează acum 16 proiecte, cu un total de 3.372.000 de forinți. În ciuda restricțiilor bugetare de la Fundație, finanțarea organizării taberelor a rămas aproape neafectată. Astfel, Căminul Cultural și Școala generală din Darvaș și Jaca, precum Autogovernarea Românească din Darvaș și cea din Vecherd primește în total 1.032.000 de forinți pentru organizarea taberei internaționale de artă plastică, a taberei de pictare a icoanelor și a unei tabere de vară în România. Asociația Culturală și Autogovernarea Românească din Chitighaz obține în total 740.000 de forinți pentru tradiționala tabără de dansuri populare, pentru tabăra biblică și pentru tabăra de autocunoaștere. Episcopia Ortodoxă Ro-

mână din Ungaria primește 400.000 de forinți pentru organizarea unei noi ediții a taberei biblice. Comunității Românești din Pocei i se asigură în total 360.000 de forinți pentru tabăra de lectură și tabăra „Perinița”. Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU) obține 300.000 de forinți pentru tabăra de autocunoaștere a copiilor români. Asociația de păstrare a tradițiilor din Săcal câștigă 200.000 de forinți pentru organizarea taberei de artă populară. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU) obține 180.000 de forinți pentru subvenționarea taberei de iarnă, organizată de ani în șir în Valea Prahovei. Școala românească din Bedeu primește 160.000 de forinți pentru tabăra de vară în România. AȚRU și instituțiile școlare au mai putut înainta dosare de concurs pentru finanțarea taberelor de copii și la Ministerul Învățământului. Despre rezultatul acestuia nu s-au publicat încă informații.

-ștf-

Summit central-european la Mamaia

În zilele de 27-28 mai, președinții a 16 țări central-europene au discutat, la Mamaia, despre posibilele consecințe ale extinderii Uniunii Europene, precum și despre posibilitățile privind stabilizarea și democratizarea spațiului balcanic occidental. La manifestare, a cărei gazdă a fost președintele României Ion Iliescu, au participat președinții (în fotografie de la stânga la dreapta) Svetozar Marovic (Serbia-Munteșu), Janez Drnovsek (Slovenia), Gheorghe Păvanov (Bulgaria), Mádl Ferenc (Ungaria),

Johannes Rau (fost președinte, Germania), Aleksander Kwasniewski (Polonia), Heinz Fischer (Austria), Thomas Klestil (fost președinte, Austria) gazda întâlnirii Ion Iliescu (România), Leonid Kucima (Ucraina), Rudolf Schuster (Slovacia), Stjepan Mesic (Croatia), Vladimir Voronin (Moldova), Alfred Moisiu (Albania), Vaclav Klaus (Cehia) și Sulejman Tihić (Bosnia-Herțegovina).

Invitații au analizat detaliat eventualele consecințe politice, geopolitice, economice și strategice ale extinderii UE, precum și perspec-

tivele unei viitoare extinderi. O atenție deosebită a fost acordată subiectului stabilității economice și sociale a regiunii central-europene, ținând seama mai ales de aspectul privind securitatea cetățenilor. O temă aparte a constituit-o și impulsivitatea investițiilor străine și dezvoltarea infrastructurii transporturilor regionale și, de asemenea, au fost trecute în revistă posibilitățile dezvoltării unui mediu propice pentru afaceri și investiții în întreaga zonă a Europei de Sud-Est.

(Rador)

Despre minorități la Pocei

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, împreună cu Uniunea Autogovernărilor Românești din Județul Bihor, a organizat marți, 1 iunie, o ședință de lucru la Pocei, la care au participat primarii și președinții de autogovernări din localitățile bihorene unde funcționează autogovernare românească. Cei prezenți au asistat și la o conferință despre rolul minorităților în Uniunea Europeană.

Cresc schimburile comerciale între România și Ungaria

Până la sfârșitul anului viitor, schimburile comerciale între Ungaria și România, care în prezent sunt de 1,7 miliarde dolari anual, se pot dubla – a apreciat Halász János, directorul reprezentanței de la București a Societății Ungare pentru Investiții și Dezvoltare a Comerțului (ITDH), la ceremonia de deschidere a Târgului Expo Ciuc. Potrivit statisti-

cilor, valoarea investițiilor ungare în România este de 300 milioane dolari, dar conform datelor deținute de ITDH aceste investiții sunt de aproape 600 milioane dolari. Potrivit spuselor lui Halász János, ca urmare a aderării Ungariei la UE, într-o perioadă relativ scurtă investițiile ungare în România vor crește la 2 miliarde dolari. MTI

CONCURS

Sprijin pentru funcționarea organizațiilor civile

Zilele trecute, colegiile regionale din Sudul Câmpiei, din Ungaria Centrală și din Nordul Câmpiei au dat publicității și concursurile pentru sprijinirea organizațiilor civile.

Pot concura pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare toate acele organizații civile și fundații din Ungaria care au fost înregistrate la tribunal înainte de 1 ianuarie 2003.

La acest nou concurs, lansat de Colegiul Regional din Nordul Câmpiei, pot concura și organizațiile, asociațiile civile românești din județul Bihor (de ex., cele din Apateu, Săcal, Bedeu sau Leta Mare). Acest colegiu dispune de un fond total de 365 de milioane de forinți și o singură organizație poate beneficia de maximum 7 milioane de forinți. Termenul de înaintare a dosarelor de concurs este **21 iunie 2004**.

Vă reamintim că la concursul lansat de Colegiul Regional din Sudul Câmpiei pot concura, printre altele, organizațiile civile românești, care au sediul și sfera de activitate în județele Bichiș sau Csongrád. Aici termenul de înaintare a dosarelor este **14 iunie 2004**.

Asociațiile, organizațiile civile românești din Budapesta pot înainta concurs la Colegiul Regional din Ungaria Centrală, unde termenul este **21 iunie 2004**.

Documentația necesară pentru înscrierea la concursul Programului Național Civil poate fi găsită pe Internet, pe adresa www.nca.hu, dar și redacția săptămânalului nostru vă stă la dispoziție cu informații și documente necesare.

România va introduce leul greu de la mijlocul anului 2005

La 1 iulie 2005, România va suprima patru zero-uri din moneda sa, leul, măsură ce vizează „menținerea tendinței de scădere a inflației”, potrivit proiectului de lege adoptat de guvernul de la București. La cursul actual, un euro ar valora în jur de 4 lei noi.

Noul leu „greu” va circula în paralel cu leul vechi până la 31 decembrie 2006,

perioadă în care comercianții vor fi obligați să afișeze prețurile în ambele monede. „Această măsură va susține procesul de deflație și va contribui la obișnuirea populației cu euro”, monedă pe care România intenționează să o adopte la orizontul 2012, a subliniat ministrul finanțelor. „Suprimarea celor patru zero-uri ale leului va marca sfârșitul perioadei de

tranziție, caracterizată în special de o puternică inflație, și intrarea într-o perioadă de stabilitate a prețurilor”, a apreciat la rândul său guvernatorul Băncii Naționale. „Nimeni nu va pierde nici un ban din această operațiune, ale cărei câștiguri se vor traduce prin creșterea încrederii în moneda națională și simplificarea plăților”, a asigurat Mugur Isărescu.

Treizeci și cinci de ani la catedră

Interviu cu profesoara Maria Oroian de la Liceul N. Bălcescu

Când, la absolvirea Liceului românesc „N. Bălcescu”, Maria Budai, șefa de promoție a primelor clase paralele din acest liceu, urma să-și aleagă calea viitoare, a fost în mare dilemă. La toate disciplinele avusese note maxime, toate ușile spre învățământul superior i-au stat larg deschise. Iar atunci și-a ales una dintre căile cele mai anevoioase – am crede: a început studiul matematicii și al chimiei la Școala superioară pedagogică din Seghedin. Cu proaspătă diplomă, pe care nici cerneala încă nu se uscaseră, a revenit la alma mater. Și a rămas acolo. Și a predat de atunci într-una până în acest an școlar, când se retrage definitiv – dar nu înainte de a primi o apreciere distinctă, meritată.

– Stimată Doamnă Profesoară, chiar atât de simplu a fost acest drum? Chiar atât de drept, de la banca de liceu la facultate și înapoi, la catedra fostului liceu?

– În principiu da, în detalii nu. Încă din anii de liceu m-am împrietenit, apoi ne-am îndrăgostit cu colegul de clasă Ștefan Oroian, de care mă leagă întreaga mea adolescență și viața de adult. Deci, după bacalaurat, amândoi am decis să continuăm studiile la Seghedin, la Institutul superior pedagogic. Ștefan s-a înscris la română și arte plastice, eu la studii reale. Mi-am ales matematica și chimia. E drept, puteam să aleg și orice alte două discipline, dar aceste două materii au însemnat pentru mine și o provocare, fiindcă voiam

să-mi măsoar cunoștințele și puterile.

– Deci, după liceu au urmat cei patru ani de studenție...

– Da, patru ani minunați la Seghedin, după care m-am ales cu o diplomă și cu un soț, același fost prieten de liceu, coleg de studii, tovarăș de viață.

– Așadar, tână pereche de profesori este așteptată iarăși la Giula. Ca profesoară tânără urma să predați cele mai dificile discipline. Iar matematica, fizica, chimia înseamnă coșmarul celor mai mulți elevi. Nu v-ați temut?

– Trebuie să știți că pentru mine aceste discipline reale sunt la fel de frumoase ca, de exemplu, literatura sau muzica și cântul. Trebuie numai să explici limpede, clar și logic. Nu zic că

fiecare elev a îndrăgit disciplinele pe care le-am predat, dar m-am străduit să fiu cât mai explicită, să spun lucrurile cât mai clar, să le înțeleagă și cei care nu aveau înclinații spre științele reale. Iar ca dovadă că am predat pe înțelesul majorității, pot aprecia cu satisfacție că mulți dintre elevii mei au urmat studii superioare în această direcție, trebuind să dea examene de admitere din disciplinele pe care le-am predat. Și încă ceva, în primii ani de învățământ m-am înscris și la universitate, încât am absolvit la catedra de chimie, la cea mai ridicată scară de studii. Și asta m-a ajutat mult. Fiindcă, dacă ești stăpân pe materia predată, atunci e mai ușor s-o explici, dar ai și mai mult prestigiu, poți pretinde mai mult din partea elevilor tăi.

– După câte știu, nu treceți în rândul profesorilor temuți de elevi.

– Ca să fii profesor sever nu trebuie neapărat să fii permanent încruntat, nu trebuie să-ți ridici neapărat glasul. E drept, eu nu sunt prea calmă și deseori îmi ridic glasul, dar de aceea mai pot fi corectă, înțelegătoare, tolerantă. Sau invers: pot pretinde, pot fi severă, neînduplecată în privința materia-

lului care trebuie neapărat însușit – și nu numai de către elevii buni... Iar elevii știu asta. Poate că tocmai de aceea mă apreciază... sper.

– Doamnă Profesoară, multe am mai putea discuta de metodică, pedagogie, educație. Că ați activat bine o dovedește și statornicia, și perseverența. Cum apreciați această activitate îndelungată, în raport cu colegii?

– Consider că am creat legături colegiale corecte, cu multe dintre profesoare sunt prieteni de ani în șir. Mai ales că unele, și unii mi-au fost și colegi de școală, de liceu sau de studii. Iar alți colegi de azi mi-au fost ieri elevi.

– Și cum v-ați realizat în viața de familie?

– Mă pot considera fericită: cu soțul trăim în armonie mulți ani în șir. Împreună ne-am mutat la Giula, mai întâi într-o locuință de serviciu, apoi, tot împreună, ne-am construit casa. Mai întâi s-a născut fiica noastră Cristina, apoi Ștefan. Azi amândoi au diplomă, sunt adulți de nădejde și oameni de treabă, cu care mă pot mândri. Iar ceea ce mă bucură în mod deosebit: n-au pierdut legătura nici cu fosta lor școală, nici cu românii din Giula. Amândoi, împreună cu noi, au fost

membri fondatori ai corului românesc și, la fel, amândoi ne ajută când avem sezon de vârf la albine... Căci, între timp, soțul meu a devenit nu numai artist plastic, pictor consacrat, ci și apicultor neobosit...

– Înseamnă că aveți o viață deplină... Nu vă va lipsi școala?

– Cu siguranță că din toamnă îmi va lipsi. Știți, de cum am fost anunțată că voi fi distinsă, mi-au dat lacrimile. Căci așa sunt eu, imediat mă podidesc lacrimile. Dar sunt sigură că nu mă voi despărți de școală o dată pentru totdeauna. De școală mă vor lega întotdeauna nenumărate fire vizibile și invizibile. Iar pe de altă parte: a fost destul. Munca de la catedră roade sistemul nervos, coardele vocale, condiția fizică. Acum mă bucur de libertatea nouă, de săptămânile de vară. Dar cu siguranță că la întâi septembrie îmi va fi foarte greu – și probabil iarăși voi lăcrima...

(Cu ocazia serbării orașenești de la Giula a Zilei Pedagogului, la 3 iunie, doamna Maria Oroian a primit o distincție pentru munca depusă în slujba învățământului. Despre această festivitate vă vom relata în numărul următor.) E. I.

Fotografii despre românii din Ungaria, la Oradea

Clubul Fotografic „Nufărul” din Oradea, în colaborare cu Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național al județului Bihor, a organizat în 21 mai prima ediție a Salonului Internațional de

artă fotografică al artiștilor fotografi români de pretutindeni.

Salonul și-a propus să prezinte fotografii ale artiștilor fotografi români aflați atât în România, cât și în diferitele părți ale lumii.

Tematica concursului a fost la liberă alegere. Concurenții au putut trimite câte cinci fotografii. Participanții au sosit din Canada, SUA, Germania, Austria, Republica Moldova, România, Ucraina și Ungaria.

Românii din Ungaria au fost reprezentați de Aurel Papp, colaboratorul săptămânalului nostru. Aurel s-a clasat pe locul doi, primind o medalie de argint și o diplomă.

Medaliile au fost decernate din partea Asociației Artiștilor Fotografi din România. Materialul expoziției care constă din 75 de fotografii alese de juriu, se poate vizita până în data de 16 iunie, zilnic de la ora 8.00 până la ora 18.00, la Clubul Fotografic „Nufărul” din Oradea.

- Im -

O zi binecuvântată în duminica Rusaliilor

În ziua de 30 mai, la Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi, șase credincioși au făcut legământul în apă cu Domnul Isus Cristos: Floarea Bozga, Elena Iuhas, soții Agneta și Samuel Iuhas, soții Eva și Szegedi István.

Ei au fost botezați de păstorul bisericii, fratele *Durkó Albert*. A fost un mare har de la Dumnezeu că din nou s-a mișcat apa. Acești frați ai noștri au declarat înaintea oamenilor și a cerului că vor să-L slujească pe Domnul Isus Cristos până la moarte. Această oră de evan-

ghelizare și serviciu divin a fost condus de fratele păstor și fratele *Teodor Rocsin*, conducătorul bisericii. Cuvântul a fost citit de la Faptele Apostolilor 1:8.

Cu toții am dat laudă Domnului prin cântări împreună cu Grupul de închinare și laudă și Grupul de tineri din biserică. Dorim ca tot mai mulți oameni să-L primească pe Isus în inima lor și tot mai mulți să facă legământul cu El în apă, precum acești șase frați, iar Duhul Sfânt să le umple sufletele.

-ir-

Foto: Laura M.

ABCdarul creștin de *Viorel Iuga*

Nașterea creștinului

În general, într-o familie se poate intra prin două căi. Cei mai mulți sunt membri ai unei familii datorită nașterii în familia respectivă, iar unii devin membri în familie prin procesul adopțiunii.

În familia lui Dumnezeu și a Domnului Isus există o singură cale de intrare: prin naștere. Acest lucru este explicat cu foarte multă claritate de Domnul Isus lui Nicodim, marele învățător al iudeilor. Pasajul biblic ce descrie această discuție este Ioan 3:1-21.

În acest pasaj biblic sunt precizate câteva lucruri deosebit de importante:

1. Mântuitorul nu vorbește despre importanța vreunui loc geografic pentru naștere

Intrarea creștinului în viață poate avea loc oriunde. Sunt oameni care au devenit creștini pe patul unui spital, iar alții într-o excursie, când au admirat măreția creației divine. Unii s-au născut spiritual într-un lagăr, iar alții L-au chemat pe Dumnezeu ca Salvator și Conducător al vieții lor, zburând în Cosmos. Pe marginea mării sau în mijlocul pădurii, în marile metropole sau în cătunele unde vecinii sunt la distanțe de câțiva kilometri, în catedrale luxoa-

se sau în bisericuțe modeste, în inima munților sau în mijlocul pustiei, indiferent unde s-ar afla cineva, acolo se poate întâlni cu Dumnezeu. Acolo se pot realiza condițiile nașterii spirituale și acolo putem deveni membri în sfânta și veșnică familie divină. Conceptul acesta este susținut de cazul lui Iacov, care s-a pocăit pe câmp, Lidia, care s-a născut spiritual pe malul unei ape, Saul, care s-a convertit în călătorie, temnicerul, care s-a pocăit la locul de muncă, cei de la Rusalii, ce s-au pocăit la Templu, demnitarul etiopian, care L-a cunoscut pe Domnul Isus în pustiu, Maria, care a primit eliberarea și înfierea în casa sorei sale, etc. Dacă nu ești copilul lui Dumnezeu, poți deveni copilul Lui aici, unde ești în momentul în care citești aceste rânduri.

2. Pasajul nu specifică faptul că ar fi excepții de la această cale a nașterii

Indiferent că este vorba de un om religios, cum a fost Nicodim sau de păcătoși, cum erau vameșii, nașterea era condiția esențială și singura cale pentru a intra în Împărăția lui Dumnezeu. Acest lucru este foarte bine explicat și exemplificat în

cartea Faptele Apostolilor în următoarele cazuri:

- Mântuirea celor din ziua Rusaliilor;
- Mântuirea samaritenilor;
- Mântuirea demnitarului etiopian;
- Mântuirea lui Saul;
- Mântuirea lui Corneliu;
- Mântuirea lui Paulus;
- Mântuirea Lidiei;
- Mântuirea temnicerului din Filipi.

Absolut toate cazurile amintite mai sus, deși vorbesc de oameni de vârste, religii, cultură, naționalități sau poziții sociale diferite, prezintă *pocăința* oamenilor de păcatele lor, *credința* în jertfa Domnului Isus, care ne aduce eliberarea de sub povara păcatului și *exprimarea publică* a acestei schimbări prin actul botezului. Nu numai această carte din Biblie, dar toate evangheliile și epistolele susțin aceleași condiții pentru intrarea în Împărăția lui Dumnezeu, indiferent de cine ar fi sau este vorba. Pocăința și credința deci sunt condițiile necesare și suficiente ca Duhul Sfânt al lui Dumnezeu să producă acea lucrare launtrică și transformatoare numită de Mântuitorul „naștere din nou”. De la aceste condiții nu se poate eschiva nimeni. Tu le-ai împlinit?

(Va urma)

„Of, Adame, de ce ai greșit?”

Într-un sat, departe, un țaran și femeia sa aveau grijă de mica lor grădină. Omul se tot plângea și zicea:

– Adame, de ce ai greșit, că de nu ai fi greșit tu, n-ar mai fi trebuit ca astăzi noi să ne câștigăm pâinea în sudoarea frunții.

Într-o zi, trecând pe lângă casa lui un boier, îi aude plânsul, vine către el și-i zice:

– De ce te plângi, omule?

Iar omul nostru îi spune

pasul său.

Boierul, atunci, îi face omului nostru o invitație la masa sa. Vine omul nostru împreună cu soția la masa boierului – o masă deosebit de îmbelșugată, cu tot felul de bunătăți.

Zice boierul:

– Din toate aceste bunătăți puteți mânca, dar acest vas din mijlocul mesei să nu-l deschideți.

Și boierul pleacă.

Plini de curiozitate, cei doi

se gândeau numai la vasul cu pricina.

– Ce-o fi în vasul acesta? – zise femeia. – Hai să vedem!

– Cum să vedem, măi femeie? Ai văzut ce-a zis boierul, că nu avem voie.

Nu trecu mult timp, că iarăși zise femeia:

– Hai, bărbate, să ne uităm. Dacă nu vrei, înseamnă că nu mă iubești.

– Bine, femeie, zise omul.

Nu ridică femeia bine capacul de la vasul de pe masă că din el a și ieșit un șoricel.

Procese de conștiință pentru cei doi, că vai ce-i vor spune boierului când acesta se va întoarce. Se întoarce boierul, vede vasul desfăcut și zice:

– Tot felul de bunătăți v-am pus înainte și o singură poruncă v-am dat, dar n-ați îndeplinit-o. Așadar, nu mai dați vina pe Adam, pentru că oricare dintre noi ar fi făcut la fel.

Sfinții Martiri de la Niculițel

(4 iunie)

La 4 iunie, *Martirologiul siriac* indică sărbătoarea Sfântului Filip, iar *Martirologiul ieronimian* adaugă pe Zotic, Atal, Eutihie, Camasis, Quirinus și alți 28 al căror nume nu sunt amintite.

Patru martiri din acest grup mare de mucenici, și anume Zotic, Atal, Camasis și Filip, au fost înmormântați într-o criptă a unei baze descoperite pe teritoriul comunei Niculițel din județul Tulcea, în toamna anului 1971, cu ocazia unor surpări de teren datorate unor ploi abundente. Localitatea aceasta era în antichitate o așezare romană rurală pe teritoriul orașului Noviodunum, Isaccea de astăzi. Moaștele mucenicilor au fost depuse într-o raclă specială de lemn și depuse în criptă, iar în interior, pe peretele de lângă intrare, a fost inscripționat textul *Martirii lui Hristos*, apoi înscriserea numelor lor în ordinea în care sunt astăzi cinstiți.

Este posibil ca acești patru mucenici să fi pătimit împreună cu alți frați de suferință de către autorități, în așezarea urbană de la Noviodunum. După ce au suferit pedeapsa capitală, este posibil ca ei să fi fost luați de către creștini și duși spre îngropare într-un loc mai ferit, pe care l-au găsit la Niculițel, dar au fost puse inițial într-o criptă modestă, după care au fost mutate în criptă în care s-au descoperit, probabil atunci când s-a putut ridica și bazilica respectivă.

Despre data pătimirii acestor 4 mucenici nu se cunosc date exacte, însă

există presupuneri că aceștia au pătimit în perioada 319–324, când domnea împăratul Liciniu. O altă presupunere este că ei au pătimit în vremea împăratului Iulian Apostatul (361–363), iar altă presupunere așează data martiriului acestor 4 mucenici în jurul anilor 370–372, pe vremea domniei regelui got Athanaric.

Cert este însă faptul că cei 4 mucenici au pătimit împreună. Cercetările arheologice au dus însă la descoperirea unei alte încăperi, situată sub cripta celor 4 mucenici, încăperea în care s-au descoperit numeroase frag-

mente de oase umane, provenind de la 2 bărbați, felul în care au fost găsite oasele au îndreptățit pe cercetători să afirme că cei 2 au fost și ei martiri, morți poate mai devreme, probabil pe la mijlocul sec. al III-lea, și reînținuți în cripta respectivă. Astfel, ajungem la concluzia că în cripta descoperită la Niculițel ar fi fost înținuți 6 mucenici.

Din cele afirmate până aici reiese că nu există suficiente elemente pentru a putea preciza cu exactitate data și locul pătimirii acestor 4 mucenici, dar avem certitudinea că această descoperire a scos la lumină existența uneia dintre cele mai vechi bazilici de pe teritoriul României, precum și faptul că încă de atunci, sfinții mucenici care au pătimit pentru Hristos erau cinstiți după cuviință.

După descoperirea lor, moaștele celor 4 sfinți mucenici au fost luate și depuse în biserica mănăstirii Cocosu, din jud. Tulcea, unde se află și astăzi, izvorând mângâiere și întărire în credință celor ce se învrednicesc să ajungă în pelerinaj până acolo.

(Prof. dr. Emilian Popescu, *Sfinții martiri „de la Niculițel”: Zoticos, Atallos, Kamasis și Philippos, în vol. „Sfinți români și apărători...”*)

Coriști craioveni în Catedrală

Corul studenților de la Facultatea de Medicină din Craiova a fost oaspetele Catedralei Sf. Nicolae din Giula în duminica dinaintea Rusaliilor. Formația corală

condusă de maestrul *Valentin Cârlig* a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie, oficiată de Prea Sfințitul Episcop *Sofronie*, iar apoi a susținut un scurt concert religios.

„Camerata Felix” la Micherechi

În duminica Rusaliilor, biserica ortodoxă din Micherechi a avut ca musafir corul „Camerata Felix” din Oradea, care a dat răspunsurile liturghiei arhieresti, conduse de PS *Sofronie*, episcopul Bisericii Ortodoxe

Române din Ungaria. Micherechenii au dovedit iubirea lor față de muzica corală religioasă și față de marea sărbătoare bisericească prin numărul mare de credincioși care au participat la slujba de Rusalii. L. M.

Bacalaureat 2004

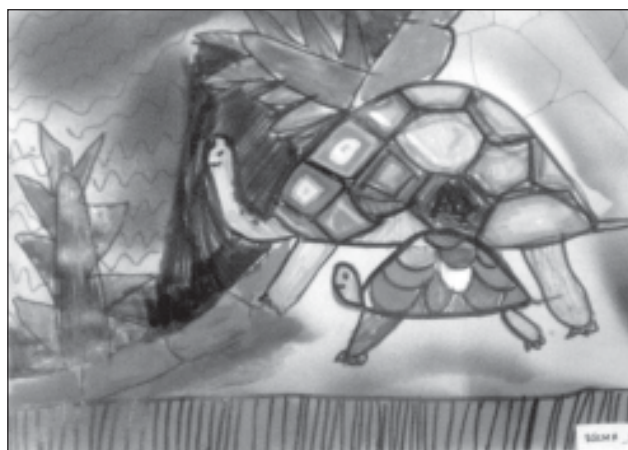
La examenele de bacalaureat din Ungaria participă în acest an 77.068 de elevi la zi și 19.255 de elevi la seral și la fără frecvență.

Cei 52 de absolvenți ai Liceului „N. Bălcescu” își vor susține examenele orale în perioada 14–18 iunie. În zilele de 14–15 iunie vor da examen cei din clasa A, iar după o zi de pauză, în

17–18 iunie vor sta în fața comisiei de bacalaureat cei din clasa B. Președintele comisiei din acest an vor fi profesoara Katalin Kese de la Catedra de Română a Universității ELTE din Budapesta și profesoara Zsuzsanna Varró, de la un liceu din Budapesta, absolventă a Universității ELTE.

- va -

Desenele săcălenilor la Debrețin

Biblioteca Județeană pentru Copii din Debrețin a găzduit recent o expoziție din cele mai reușite desene ale copiilor de la școala generală din Săcal. Creațiile micilor artiști au fost apreciate de mulți vizitatori.

E. M. K.

Excursia elevilor din Chitighaz

Copiii din clasele 5–8 ale școlii generale românești din Chitighaz au efectuat în săptămâna dintre 24–28 mai o excursie în zona orașului Sopron, din nord-vestul țării. Elevii români, însoțiți de

câteva profesoare, au făcut cunoștință cu monumentele, castelele și frumusețile naturii din acea parte a Ungariei. Cei 35 de școlari au vizitat și orașele Győr, Fertőd, Fertőrákos.

BAC 2004 • BAC 2004 • BAC 2004

Dragi tineri, absolvenți de liceu, examenul pentru care vă pregătiți, în cel mai bun caz de trei ani și jumătate, se apropie cu pași repezi. Ne-am hotărât ca în următoarele câteva săptămâni care v-au mai rămas până la examenul de bacalaureat să vă ajutăm în prelucrarea subiectelor de română. Dacă aveți vreo preferință sau un subiect pe care încă nu l-ați prelucrat și vreți să vă ajutăm, scrieți-ne prin poștă (Redacția „Foaia românească”, Giula, str. Gh. Doja nr. 8) sau prin e-mail (foaia@axelero.hu)! Spor la învățătură!

Originea și dezvoltarea limbii române II.

Primul document cunoscut scris în românește este o scurtă scrisoare din anul 1521, „Scrisoarea lui Neacșu de la Câmpulung”. După această dată, avem multe scrisori, acte de vânzare și cumpărare, foi de zestre, însemnări etc.; iar după 1540, și cărți tipărite, cele mai multe la Brașov. Ele sunt traduceri religioase din slavonă. Primele au fost traduse în Maramureș, unde li s-au găsit manuscrisele. De aici au ajuns la diaconul Coresi, un vestit tipograf, care le-a tipărit în decurs de mai mulți ani. La Orăștie s-a tipărit în 1581–1582 prima parte din Vechiul Testament.

Cărți religioase s-au publicat mereu după secolul al XVI-lea, cu toate că erau și cărți de legende și chiar romane populare traduse. Începând de la 1600 se scriu direct în limba română și cronicile despre istoria românilor, dar ele nu se tipăreau, se copiau de mână și circula în mai multe copii.

Aspectul cel mai îngrijit, din punct de vedere fonetic, lexical, al structurii gramaticale al limbii comune, cu ajutorul căreia se exprima

ideile culturii și ale științei, se numește **limba literară**.

Limba literară se deosebește de vorbire/limbă populară prin aceea că nu îngăduie folosirea unor forme sau rostiri locale (*pă* în loc de *pe*, *dă* în loc de *de*, *ghine* sau *bini* în loc de *bine*), întrebuințarea unor cuvinte cu răspândire regională sau a unor expresii familiare sau de mahala (*gagiu*, *mișto*).

Pe lângă forma literară și forma populară, regională, limba română mai este și limbă a literaturii artistice. În literatura artistică, baza este limba literară, ca limbă a culturii. Literatura artistică nu se înscrie în graiurile locale, unde există literatură populară sau folclorică, dar care se transmite oral. Spre deosebire de limba literară, limba literaturii artistice poate să întrebuințeze orice formă, cuvinte sau expresii, atât din limba populară, cât și din graiuri. Prin urmare, limba literaturii artistice utilizează toate posibilitățile limbii cu scopul de a ilustra intenția scriitorului.

Dialecte ale limbii române sunt: dacoromâna (vorbită la nordul Dunării), aromâna (vorbită în Macedo-

nia), meglenoromâna (vorbită în Meglenia), istroromâna (vorbită în peninsula Istria).

În cadrul dacoromânei se pot identifica unele deosebiri, ceea ce face să se vorbească de **subdialecte**, fără însă a modifica unitatea (gramaticală) a limbii: muntean, moldovean, maramureșean, crișan, bănățean; dar se vorbește și despre **graiuri**: vrâncean, oltean etc.

În secolul al XII-lea și al XIII-lea a fost introdus alfabetul slav în cancelaria domnească, limba română fiind scrisă cu caractere chirilice. Însă în 1860 se instituie întrebuințarea alfabetului latin.

Dezvoltarea literaturii ca artă, dezvoltarea științelor prin ce au adus ele mai bun în formularea ideilor și sentimentelor noastre o putem numi cultivarea limbii naționale. La baza ei stau cercetarea și valorificarea vocabularului, a fiecărui cuvânt, a fiecărui termen științific sau tehnic nou, strădania celui care scrie sau exprimă idei prin viu grai, de a pătrunde înțelesul adânc al cuvintelor.

(Sursa: <http://referate.online.ro/index.htm>)

Forum pentru copiii români de pretutindeni

Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, grupul de discuții pe Internet Romanians Worldwide a creat un forum dedicat copiilor români de pretutindeni, indiferent de vârstă. Grupul de discuții va putea fi găsit la adresa groups.yahoo.com/group/RWWGroupKIDS și va avea și o adresă de e-mail la care va putea fi contactat.

Această inițiativă vine ca un cadou special pe care părinții români de dincolo de granițele României vor să-l facă copiilor lor, în ideea menținerii legăturii între aceștia și țara-mamă. Forumul încearcă să-i facă pe copii să se întâlnească, fie și vir-

tual, cu toți copiii români din țară și străinătate și să schimbe idei și impresii legate de locurile în care trăiesc, dar și de România. Inițiatorii acestui forum speră să găsească în acest fel „o nouă rampă de etalare” pentru valorile culturale și spirituale românești și să cultive copiilor români „sentimentul apartenenței la universul românesc”. Foarte mulți copii români nu au avut șansa de a vizita România deloc sau pe o perioadă îndelungată. Locul virtual de întâlnire ar putea fi în acest sens pentru ei o șansă de a-și consolida sau crea o imagine despre România și de a lega noi prietenii.

– Bulă, ai schimbat apa la peștișori?

– Nu e nevoie, mamă, n-au băut-o încă pe cea de ieri.

Bulă o surprinde pe mătușa lui la oglindă și o întreabă:

– Mătușă, de ce te dai cu făină pe față?

– Ca să mă fac frumoasă, pușor.

– Și de ce nu te faci?

Un bărbat îi spune vecinului său că se poartă indecent.

– De ce, măi?

– Te vede toată strada cum îți îmbrățișez nevasta în fiecare seară după ora zece. Și nici măcar nu trași perdeaua.

– Ei, vezi cum vorbește lumea?! Păi, eu în fiecare seară, după ora zece, sunt la club.

– Măi, Bulă de ce ți-ai pus ciorapul pe dos?

– Pentru că pe față e rupt!

– Vai, ce greu e să fii frumoasă, când ești urâtă.

Păstrarea tradițiilor în școala din Micherechi

În a doua săptămână a lunii lui Florar, la școala generală din Micherechi a avut loc un concurs în cadrul căruia elevii din cursul superior și-au măsurat cunoștințele în diferite teme de folclor și etnografie locală. Înainte de a se începe competiția, cercetătoarea *Emilia Martin* le-a vorbit elevilor despre tradițiile, mâncărurile, obiectele vechi din Micherechi. Doamna Martin a încercat să-i antreneze și pe copii, de exemplu, solicitând elevii să prezinte felul cum a fost concepută o casă țărănească de pe vremuri, din ce materiale au construit-o și câte încăperi a avut.

După această scurtă introducere a Emiliei Martin, a început întrecerea propriu-zisă. Elevii au alcătuit cinci grupe de câte cinci copii. Juriul a fost compus din etnografa *Emilia Martin*, directorul *Zoltán Ruja* și *Ana Cioca Czesznak*, directoarea Centrului Cultural. Profesoara *Anamaria Dulău Cozma*

a fost moderatoarea competiției, informând participanții despre regulile de joc și despre exercițiile care trebuiau rezolvate.

Primul exercițiu a fost foarte plăcut pentru toți. Concurenții nu trebuiau să

facă altceva decât să interpreteze un cântec popular la liberă alegere. Am auzit, printre altele, cântecele „Frunză verde dă nucuț...”, „Înflorit-o, înflorit-o rugu...”.

Fiecare echipă se străduia să îndeplinească tot ce s-a solicitat din partea lor. Apoi au primit și un test. Pe fișele primite urmau să scrie lângă numele maghiar al țărilor și numele în limba română, precum și capitala țării corespunzătoare. Apoi numele țărilor trebuia așezat în dreptul drapelului potrivit al fiecărei țări. Prin acest exercițiu, echipele și-au adunat cele mai multe puncte. Pe fiecare masă a fiecărei echipe era pusă o mâncare specifică, pe care un concu-

rent trebuia s-o prezinte și să spună cum se gătește. De exemplu, pe masă au fost așezate vârzar, cocoradă cu prune, cirighele, etc. Cel mai dificil exercițiu era acela când echipele trebuiau să-și aleagă un obiect casnic vechi, de demult, urmând să-l denumească și să spună la ce folosea. Participanții au ales cu greu, și s-au gândit mult, oare care obiect la ce era folosit. Printre aceste obiecte am văzut fier de călcat, mângălău, și obiecte care se foloseau la prelucrarea cânepei. După re-

zolvarea tuturor exercițiilor, munca echipelor a fost premiată în felul următor:

Locul I: clasa a 7-a
Locul II: clasa a 6-a
Locul III: clasa a 8-a
Locul IV: clasa a 5/b
Locul V: clasa a 5/a

Conducerea școlii din Micherechi are în plan să amenajeze un muzeu, în care vor putea fi văzute diferite obiecte, fotografii de familie și alte vestigii din trecut. La realizarea acestui muzeu au ajutat foarte mult elevii din Micherechi, care au adunat de pe acum multe obiecte. Cei mai activi au fost premiați și ei cu câte-un cadou, iar răsplata celorlalți a fost câte-o ciocolată.

-laura-

Eleve de la „Bălcescu”, la olimpiada de la Bacău

În România, la Bacău, se desfășoară în aceste zile ediția a treia a Olimpiadei Internaționale de Limbă și Literatură Română „Mihai Eminescu”. La concurs au fost invitați să participe și elevi de la Liceul Românesc „N. Bălcescu” – ne-a informat directoarea *Maria Gurzău Czeplédi*, care ne-a mai

declarat că elevii noștri își vor pune la încercare cunoștințele de română alături de tineri din alte 18 țări. Românii din Ungaria vor fi reprezentați la olimpiada de la Bacău din zilele de 1-5 iunie de elevele *Cristina Bánya*, *Tita Gal*, *Beata Megyes*, *Eva Netea* și *Ana Ruja*.

- va -

Miss Diaspora 2004

În această vară se va organiza din nou „Festivalului Callatis 2004”, în cadrul căruia se va alege cea mai frumoasă româncă care trăiește în afara granițelor României. Condițiile de participare sunt: vârsta între 16-25 ani; domiciliul stabil în străinătate. Concursul va avea loc la Callatis, în ziua de 9 august 2004. Doritorii pot lua legătura cu Asociația Pro Familia, organizatoarea manifestării, prin telefon (+40/723-154-676) sau e-mail (missdiaspora@profamily.ro sau aldacofilm@astral.ro). Persoana de contact este Simona Ratz.

De ce nu lucră femeile vinerea

Era vineri, când femeia unui gospodar dintr-un sat megieș cu satul nostru s-a apucat să spele cămeșile. C-o zi mai înainte bărbatul femeii pornise la cărașie, ca să câștige ceva parale, iar femeia, folosindu-se de lipsa bărbatului, care veșnic o cihăia să se lese de spălat cămeșile în ziua de Sf. Vineri, s-a apucat desdimeineață să moaie tot ce avea negru. Zoli până cătră sara toate cămeșile ce avea, în două leșii și, după ce le așază în ciubăr, s-a apucat de turnat pe ele. Era vara când s-au întâmplat ce vă povestesc, cămeși aduse se multe biata femeie și, fiind numai singură la un vrv de cămeși cât o căpiță, sara o apucase. Copii aveau gospodarii numai unul care, după ce se strengărise toată ziua, căzuse sara ca un trunchiu, de somn. Un foc mare înaintea unei case mândre ardea, mai depărtișor, pe un scaun mare, stătea ciubărul, care măturisea drept de munca ce adusesse biata gospodină. De-o parte, pe un scăunaș cu trei picioare, roșie la față și asudată, ședea femeia, cu un băț mare în mâni, cu care dregea focul și aștepta să fiarbă ceaunul, ca să-l toarne pe cămeși. Nu turnase nici două ceaune și numai ce vede înaintea ei o babă așa de hădă și de pocită, de-ți venea să fugi în toată lumea, numai să n-o vezi. Fără să zică nimic, baba se așază pe prispa casei și se uită la nevastă cum turna în ciubăr. Cum sfârși de turnat,

baba se apropie de ea și-i zise:

– Ești trudită, draga mătușii, toată ziua te-ai chinuit azi, du-te și te culcă oleacă și te odihnește, că în locul tău oi turna eu pe cămeși.

Fără să se opui, femeia intră în casă, închide ușa după ea și, în loc să se culce, căci, nu știu cum, o frică o cuprinsese de la venirea babei, o tuli pe ușa din fundul tindei la cumătra sa, prin popușoi, și-i povesti despre baba ce venise la casa ei.

– Vai, draga mamei, – căci și cumătră-sa era tot o cloșcovenie de hârcă, poate tot așa de tânără ca și cea pe care o lăsase acasă, aceea are să fie Sf. Vinere, care-a venit să te prăpădească, căci ai lucrat azi. Am pătim și eu odată o nevoie de la ea, de care cu multă umilință am scăpat.

După ce-i povesti asta, de-i mai mări frica, dăscăli pe femeie ce e de făcut. Femeia fuge repede acasă, intră pe ușa pe care ieșise, deschide ușa casei din față și strigă o dată cât putu:

– Vai!... cum ard munții unde șede Sf. Vinere, că li-a dat foc zmeii paraleii.

Ca prin minune, baba nu se mai văzu. Atunci femeia dă drumul leșiei din ciubăr, stânge focul și intră în casă, aprinde opaițul și s-apucă de întors toate lucrurile din casă de-a ndăretele. În graba cu care lucra, uită să schimbe locul opaițului. După ce încuie ușa, după ce rosti o rugăciune plină de

milă la icoane, făcându-și nouă mătăni, se culcă lângă băiet, pe care-l culcase cu capul în locul picioarelor. Somnul n-o prindea deloc. Într-un târziu aude pe cineva bătând în ușă, dar nu se coboară să-i descuie. Atunci hârca de babă se duse la fereastră și chemă pe rând toate lucrurile din casă ca să-i descuie, dar fiecare-i răspundea:

– Nu pot, că sunt întors.

Baba se rugă opaițului să-i descuie, opaițul țup! De pe prichici jos, alergă la ușă și-o deschise. Când baba era pe pragul ușii, un cucoș cânta de miezul nopții. Atunci baba zise femeii:

De-ai făcut ce-ai făcut din capul tău, bun cap ai avut, iar de te-a învățat cineva, bine ți-a priit. Află, muiere ahotnică de lucru și necinstitoare de zile sfinte, că eu sunt Sf. Vinere, ce venisem să te fierb în ciubărul cu cămeși, pentru că de multă vreme îmi feștești ziua cu leșie și zoi. Ai scăpat acum, dar n-ai să-mi mai scapi altădată. Și, când cucoșul cânta a tria oară, baba părăsi casa.

Toată noaptea femeia nu putu dormi, povesti părănia ei la tot satul și bărbatului, care o dojeni în tot soiul, de numai cu pumnul nu-i dete, și hotărî să n-o mai afle că lucră vinerea, că al ei va fi dracul. Și de atunci, rară femeie vezi că îndrăznește să pângărească ziua Sf. Vinere.

(M. Lupescu, „Șezătoarea”, an I, nr. 2, 1892, pp. 59–61).

Femei celebre

Elena Dalles

O femeie care a dăruit mult culturii românești

Elena Dalles s-a născut în 1849, în familia unui mare negustor de cereale, de origine macedoneană, din orașul Giurgiu. Numele acestuia nu ni s-a păstrat, dar numele obținut de Elena, prin căsătorie, a intrat în istorie. Căsătorită cu Ioan G. Dalles, mare proprietar, viața Elenei părea să fie o lungă înșiruire de bucurii, mai ales o dată cu nașterea a trei copii: George, Dora și Ioan. Dar soarta îi pregătise acestei femei un destin dramatic, demn de o tragedie antică. Primul copil i-a murit în 1873, la numai 2 ani, soțul, mult mai în vârstă decât ea, s-a stins din viață în 1886, pentru ca, după alți 6 ani, Dora să spună adio vieții, la numai 17 ani. Ultimul copil, Ioan I. Dalles și-a închis ochii pe veci în 1914, în vârstă de numai 35 de ani, Elena fiind condamnată la supraviețuire, martoră tuturor acestor nenorociri.

Milostivă și generoasă, nu ar fi meritat toate aceste tragedii. Familia Dalles, deținătoare a unei imense moșii la Bucșani, județul Dâmbovița, era atât de iubită de țărani, încât în timpul Răscoalei din 1907, aceștia au ieșit, cu mic, cu mare, în... „apărarea boierilor”, scăpând moșia de furia altor țărani, veniți din alte părți. Zeci de familii au fost cununate de familia Dalles, au primit daruri, au construit case din lemnul pădurilor

familiei și și-au găsit în soții Dalles nași generoși pentru copii.

După moartea celor dragi, Elena Dalles se reculegea în fața tablourilor copiilor ei, împletind îmbrăcăminte de lână pentru copii și săraci, dăruind în stânga și în dreapta din prea plinul avuției sale.

Toată averea, zeci și sute de milioane de lei, la valoarea din 1921, anul morții sale, a lăsat-o spitalelor, așezămintelor de cultură și bisericilor. Prin testament, ea a dăruit Academiei Române mai multe case, în scopul organizării unei fundații culturale și artistice care să poarte numele ultimului său fiu, Ioan I. Dalles. După 11 ani, la 29 mai 1932, cu o întârziere de 9 ani față de termenul precizat în testament, Fundația „Dalles” a fost inaugurată oficial. Zeci de ani, chiar și în timpurile grele de război ori de dictatură comunistă, Fundația a constituit un adevărat focar de cultură. Conferințele, concertele, expozițiile de la „Dalles” au intrat în „Cartea de Aur” a culturii române. Și dacă generații întregi și-au legat destinul ori chiar și l-au hotărât în vâltoarea acestui teritoriu al frumosului și al inteligenței, acesta este și meritul unei femei deosebite care a știut să iubească, să sufere, dar, mai ales, să dăruiască...

Ingrediente:

1 kg zahăr, 10–12 flori de soc mari, 4–5 lămâi sau un pachetel cu sare de lămâie, 150 g zahăr pentru caramel, 8 l apă.

Preparare:

Zahărul se fierbe cu 3 l apă și cu sarea de lămâie sau zeama de la o lămâie, timp de 15 minute ca să se transforme în zaharuri mai simple, în lichidul acidulat, care va fermenta mai repede fără drojdie de bere (numai cu drojdiile sălbatice care se găsesc în aerul din mediul înconjurător). Se pune într-un borcan de 10 l, completând cu restul de apă rece, zeama de lă-

Pentru o alimentație sănătoasă

SUC DE SOC

măie, coaja de la 1–2 lămâi, pentru aromă, și florile de soc. Pentru culoare, se caramelizează zahărul, (maro deschis) și, când se formează puțină spumă deasupra, se stinge cu 1/2 l din lichidul respectiv. Se lasă să fiarbă până când se topește caramelul, apoi se adaugă în borcan și se amestecă bine; borcanul se lasă acoperit cu un tifon, ca lichidul să fermenteze 3–4 zile, amestecând cu lingura, de 3–4 ori pe zi.

Cu 10 g drojdie freată

cu o linguriță de zahăr până se lichiefiază și, apoi, amestecată cu lichidul din bor-

can, sucul va fermenta mai repede, în 48 ore. Se poate consuma imediat, după ce

a fost ținut la frigider. Fără drojdia de bere, numai cu drojdiile sălbatice, sucul va avea un gust mai plăcut și se va conserva mai bine. În oricare variantă, după ce sucul a devenit puțin sifonat, se strecoară prin tifon dublu, cu un strat subțire de vată deasupra și se toarnă în sticle care se vor astupa foarte bine cu dop de plută, legat cu sfoară. Sticlele se vor pune la rece imediat; fără drojdie, sucul va fermenta mai lent, în circa două săptămâni; apoi, se poate consuma, cu o băutură alcoolizată. Când se deschide sticla, sucul spumează ca o șampanie. Se poate păstra la rece 3–4 luni.

„Dacă nu îmi terminam studiile superioare în România, pierdeam foarte mult”

De vorbă cu Janet Cefan, absolventa Universității din Oradea

În ultimele zile de mai s-au ținut festivitățile de absolvire ale studenților din România. În prima zi de Rusali, la 30 mai, s-a desfășurat în Biserica Baptistă Emanuel festivitatea de graduare a Universității Emanuel din Oradea, aceasta fiind o instituție creștină. Universitatea are o colaborare foarte bună cu Universitatea de Stat din Oradea, cele două instituții de învățământ superior având și studenți comuni. O astfel de absolventă este și Janet Cefan din Micherechi, care studiază teologia baptistă, în paralel cu secția de asistență socială din cadrul Universității de Stat, Facultatea de Litere. În urma festivității am stat de vorbă cu Janet, pentru a afla despre realizarea așteptărilor ei față de cei patru ani de studenție petrecuți la Oradea, respectiv despre scopurile ei cu aceste două domenii.

– Dacă mă gândesc acum la perioada de la începutul ultimului an universitar aceasta diferă foarte mult de anul întâi, pentru că la început m-am acomodat foarte greu. Și dacă mă gândesc la primele zile și la primele luni, îmi amintesc că m-am simțit foarte străină. Mai ales pentru că atâtea cunoștințe de limba română câte am avut eu pe atunci, nu prea mi-au ajuns nici la o conversație simplă, ca să înțeleg în întregime pe celălalt sau ca eu să mă pot exprima în voce. Cu acomodarea mi-a fost greu cam în primii doi ani, iar cu limba doar în primul an. Colegii m-au ajutat foarte mult, dar în ciuda ajutorului am întâmpinat și multe greutăți. Apoi, în anul trei am ajuns să zic chiar că îmi place în România și în Oradea, dar cum zic, înainte nu a fost așa. În primul an încă nu prea s-au format relații de prietenie în grupă, nu prea ne-am cunoscut unul pe celălalt, nu prea am știut cum să ne raportăm unul la celălalt, și cam din anul doi au început să se formeze cercuri de prietenii în grupă, cu cunoscuți la Institutul Emanuel, care pe-atunci era numele universității. În primii doi ani am stat în Campus, în căminul pentru studenții de la universitate, dar nu prea mi-a plăcut acolo. După ce mi-am găsit prietene și prieteni, după ce și știam deja cine îmi sunt prietenii, m-am acomodat mai ușor. Până nu am avut în jurul meu pe cineva mai apropiat,

până atunci mi-a fost mai greu. E adevărat că m-a ajutat mult că acolo a studiat și soră-mea Kitti, însă după un timp ne-am mutat separat, ca să învățăm mai bine limba română. După ce am fost numai printre români, am învățat mai ușor și mai bine românește.

– Janet, tu ai terminat aici în Ungaria o școală medie maghiară cu profil economic. Cum ai ajuns să-ți continui studiile într-un domeniu cu totul diferit, la teologie și asistență socială?

– Cu câțiva ani după ce am terminat liceul economic din Bichișciaba, am lucrat la Primăria din Micherechi în domeniu economic. De fapt, atunci mi-am dat seama că acest domeniu nu mă satisface, și nu este ceva ce mi-ar plăcea să fac toată viața. Mi-am dat seama că economia este un domeniu depărtat de sfera mea de interes. Tot la Primărie, la secția socială, mi-am dat seama că domeniul social mă atrage. Așa am decis să-mi continui studiile în această direcție, mai ales și fiindcă la Oradea am avut posibilitatea să studiez atât teologia baptistă, cât și asistență socială. Dar, bine înțeles, a însemnat un avantaj și bursa pe care am primit-o din partea României și Ungariei ca româncă din Ungaria. Așa că am decis să mă înscriu la Universitatea din Oradea și la actuala Universitate Emanuel din Oradea. Pot spune că pentru mine a fost și o provocare să plec în altă țară.

– Cum s-au realizat așteptările?

– Sunt sigură că dacă nu îmi terminam studiile superioare în România, pierdeam foarte mult. Am cunoscut astfel de oameni și acel cadru de acolo, cu totul diferit de cel de aici. În acest fel, cred că mi-am acumulat mai multe experiențe. Mă refer aici, de exemplu, la constatarea că în România este mult mai ușor să faci prietenii decât în Ungaria. Și faptul că am fost într-un mediu creștin a contat foarte mult pentru mine.

– În ce privește teologia baptistă, ce fel de cunoștințe ai vrut să obții?

– Nu am vrut să obțin această diplomă pentru ca apoi să lucrez ca profesoară de religie, mai ales pentru că în Ungaria oficial nu prea există predare de religie. Am vrut doar, pur și simplu, să-mi îmbogățesc cunoștințele mele în ce privește Scriptura și teologia. Iar asta am și reușit. Aceste studii m-au făcut să înțeleg mai bine foarte multe lucruri, cu

care până atunci nu eram în clar. Dar declar că uneori este mai bine să nu știi prea multe.

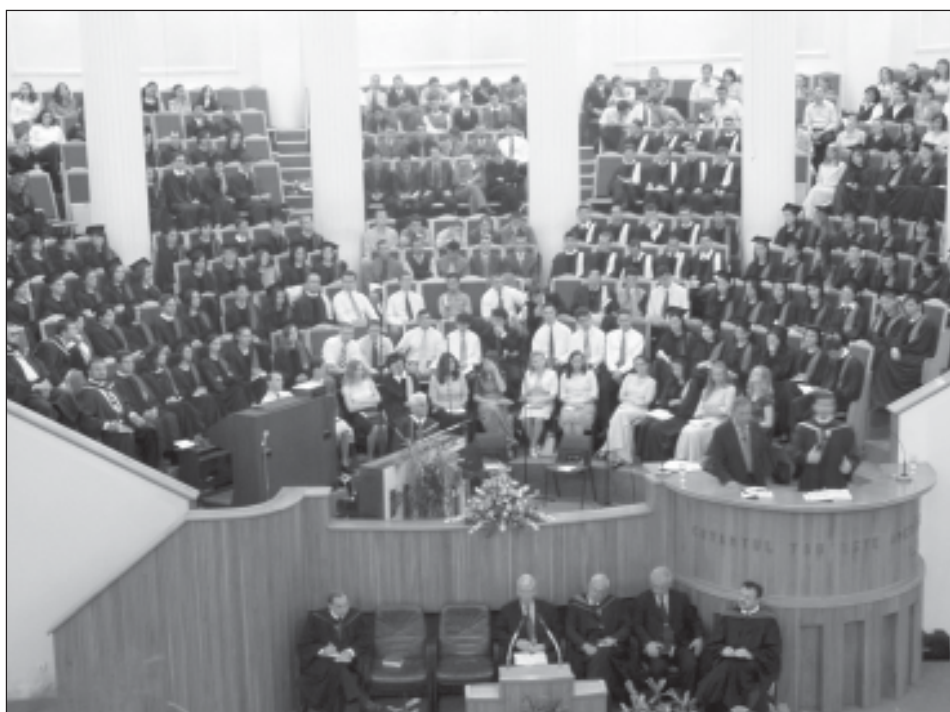
– Ce fel de țeluri ai cu diploma de asistență socială?

– Dintre cele două specializări pe care le-am făcut, aș vrea să lucrez în viitor, cu siguranță, ca asistent social. Dar încă nu știu exact în ce domeniu.

– Oare acești patru ani ți-au schimbat viața în vreo privință?

– Da, m-a schimbat foarte mult, în mod pozitiv. Faptul că am studiat la asistență socială și foarte multă psihologie, prin colegii pe care i-am avut, prin discuțiile pe care le-am avut împreună, prin lucrurile pe care le-am descoperit și apoi le-am discutat împreună, am ajuns să mă cunosc pe mine însămi, să-mi cunosc personalitatea, să știu în ce trebuie să mă schimb. La acest lucru au contribuit foarte mult și profesorii, specialiștii de la Facultatea de Socio-umane. Ceea ce regret din acești patru ani este că, în afară de călătoriile misionare pe care le-am făcut cu grupa, nu prea am ajuns să cunosc mai bine țara, adică să călătoresc în mai multe zone ale României. Și într-un fel, mi s-a aprins dorul să mă duc și să descopăr tot mai multe frumuseți din România.

– păcăș –

Moment la festivitatea de absolvire a promoției 2004

Lucreția Barbul

Cât de uniți eram noi, românii!

După căsătorie, tânăra pereche s-a stabilit la Budapesta, unde Eugen Barbul ocupa postul de prim-bibliotecar la Biblioteca Universitară. În anii premergători primului război mondial, aici trăia o numeroasă colonie de români, a căror viață gravita în jurul Societății studențești „Petru Maior” și al Fundației „Emanoil Gojdu”. Să pătrundem în interiorul ei, călăuziți de Lucreția Barbul.

În 15 august 1910, în ziua de Sfânta Măria Mare, am sosit cu tata și sora mea Melania la Budapesta, unde a venit și familia lui Eugen de la Satu Mare (sora și frații) și ne-am logodit.

sunt nerăbdătoare, o să fim numai sufletește alături de d-voastră în 16 octombrie, ziua cununiei.”

Familia Barbul se trage din comuna Pomi, jud. Satu Mare, și are titlul de nobil

dacă ieșeam singură, mă rătăceam. Era firesc deci să mă atașez de mătușa mea Gabriela Ionescu, de iubita mea Gabineiu, la care am ținut cu sinceră dragoste până când a plecat dintre cei vii. Lazăr Ionescu, unchiul tatălui meu, împreună cu frații Mocioni, Partenie Cosma și alții, este întemeietorul Partidului Național Român din Ardeal; a fost unul din cei mai culti și mai distinși ardeleni români. În tinerețea sa a fost și educatorul fraților Mocioni.

În Budapesta erau mulți români, care, împreună cu tineretul universitar, ne întâlneam duminică în capela ortodoxă română a Fundației „Emanoil Gojdu” din Király utca, la slujba părintelui Bogoevici. Fundația consta din numeroase imobile mari care formau un tot ce cuprindea 4 străzi, într-un cartier comercial, cu numeroase prăvălii și apartamente, producând un venit considerabil. Ne întorceam mulțumiți sufletește de la slujbă, de la această oază a românilor ruși și îndepărtați de acasă, unde ne astămpăram dorul și nostalgia, precum și înveseliți de păhărelul de țuică oferit după slujbă de părintele.

Mulți dintre studenții români au fost întreținuți la Universitatea din Budapesta cu bursa Fundației „Gojdu”, întemeiată în acest scop de marele român; stu-

denții bursieri, din pietate sau din simț de datorie, erau nelipsiți la liturghie.

Ne-am împrietenit cu familiile Gheorghe Plopul – magistrat la Casație, Victor Pop și Costea – magistrați la Tribunal, dr. Cosmuța –

de bogată, Zemmermann Lajos, avocatul lui Szemere etc.

.....
Într-un concediu de studii în străinătate al soțului meu, mi s-a realizat în sfârșit dorul de a merge la București – poreclit micul Paris –, unde am sosit în ianuarie 1913. Am tras la Hotel Regal din strada Academiei. Orașul visurilor mele – și al tuturor ardelenilor – nu se asemena cu alte orașe văzute de mine.

.....
În hotelul nostru locuiau părintele Lucaciu, Constantin Stere și Octavian Goga. Mâncam adesea cu părintele Lucaciu la Enescu sau la Lepurescu, restaurante de cl. I, dispărute astăzi, și la fiica lui Tuelia, soția profesorului Meruțiu. Stere ne-a făcut o vizită, era complet schimbat, față de acel Stere întâlnit de mine la Sibiu: și-a ras barba, era sever și întunecat și atât de protocolar, încât m-a înghețat și pe mine. Spunea că și-a pierdut soția la care ținea foarte mult.

Odată, la masă la Lepurescu, cu Octavian Goga, l-am revăzut și pe Iștefan O. Iosif. Și acesta era parcă un alt om, se uita fix într-o direcție, se vedea că e greu bolnav, s-a și prăpădit sărmanul în scurtă vreme...

(Fragmente din jurnalul autoarei)

Str. Király din Budapesta

N-am uitat de promisiunea ce i-a făcut Octavian Goga și i-am scris la Sibiu – i-a scris și tatăl meu –, invitându-l cu d-na Goga să ne fie nași. Răspunsul a sosit cu întârziere, venind din Anglia, unde Goga și soția sa Hortensia, născută Cosma, erau pentru vreme mai îndelungată oaspeți ai lui Scotus Viator (Seton Watson) istoricul britanic, Robert William Seton-Watson (1879–1951), bun cunosător al istoriei românilor și susținător al luptei lor de emancipare națională: „Întrucât Idacal ați amâna cununia cu 2-3 luni – scria Goga –, am veni cu plăcere la nuntă, dar știind că inimile care se iubesc

din sec. XIV, primit de la regele Carol Robert D'Anjou. Chiriac Barbul, bunicul lui Eugen, a fost protopop și vicar episcop la Careii Mari, căsătorit cu Ana Vaida-Voevod (de aici legătura de rudenie cu Alexandru Vaida-Voevod). Singurul lor fiu, Augustin, a fost moșier și căsătorit cu Wilhelmina, fiica colonelului Rolbusersky, refugiat din Polonia la începutul secolului XIX, din motive politice, și este urmaș al unei familii de nobili.

.....
Eram foarte derutată în acest oraș mare și străin de sufletul meu. N-aveam cunoștințe, nici prieteni și,

Pasajul Victoriei

proprietar de sanatoriu la Buda etc. Se putea duce și aici viață românească, studențimea grupată în Societatea „Petru Maior” împrăștiată în fiecare an rândurile noastre, iar la concerte și baluri ce dădea ne transporta pe plaiurile copilăriei. Ardeleana, sârba și hora se dansau aici mai cu foc ca acasă, iar ca nota să fie mai națională, în loc de „Quadrille” se dansa „Româna”.

Am legat prietenii și cu unele familii maghiare, ca Szabó Ödön, directorul Teatrului Uránia, Messzlényi Adrienne, societara Teatrului Național, femeie extrem

Terasa „Lipscani” din București

Cântece populare din Săcal pe scene bihorene

În zilele de azi au o tot mai mare importanță comunitățile în cadrul cărora, de exemplu, oamenii mai în vârstă se simt utili, își petrec frumos și liniștit clipele bătrâneții. În multe localități funcționează cluburi ale pensionarilor. Aceste cluburi organizează apoi diferite programe pentru pensionarii care au mult timp liber. Așa se întâmplă și la Apateu și Săcal, unde funcționează astfel de cluburi, iar membrii acestora se întâlnesc săptămânal, având programe comune, cântă, joacă împreună.

Uniunea Județeană a Organizațiilor de Pensionari le dă o nouă motivație oamenilor în vârstă, lansând concursul „Cine ce știe?”. Ediția din acest an a întâlnirii pensionarilor din Bihor s-a desfășurat recent la

Komádi. Din Săcal a participat *Gheorghe Bordaș* care a cântat șlagăre, iar *Ioan Gui* din Apateu a interpretat cântece populare. A mai participat și un cor de femei, alcătuit din membrele cluburilor din cele două sate, care a prezentat cântece populare din Săcal. Emoțiile coristelor noastre au fost foarte mari, pentru că au trebuit să evolueze în fața a patru-cinci sute de spectatori.

La întrecerea regională de la Komádi, cântăreții noștri și-au dovedit priceperea și însuflețirea, astfel, corul de femei, împreună cu corul mixt românesc din Apateu s-au calificat în finala județeană a concursului „Cine ce știe?”, care se va desfășura în data de 4 iunie, la Debrețin.

V. J.

Întâlnirea cluburilor de naționalitate la Aletea

Centrul Cultural din Aletea a găzduit sâmbătă, 29 mai, cea de-a XXIII-a ediție a Întâlnirii cluburilor de naționalitate din județul Bichiș. Din păcate, pe lângă reprezentanții naționalităților din Aletea, au mai sosit la această ediție a întâlnirii numai echipele de reprezentanți slo-

vaci (din Kondoros, Bichișciaba și Mezőmegyer) și o singură echipă românească cea din Chitighaz (echipa de dansuri populare a școlii generale românești). Întâlnirea a început cu o defilare pe străzile orașului, ca apoi participanții să revină la Centrul Cultural, unde a avut loc

spectacolul cultural. Formațiile nemților, rromilor, slovacilor și românilor au cântat și au dansat pe scena mare a centrului. Momentul culminant al manifestării a urmat după-masă, când participanții au dansat în jurul pomului de mai (arminden).

A. Bauer

Sibiu, capitala europeană a culturii, în 2007

Uniunea Europeană a anunțat oficial următoarele „capitale europene ale culturii”. Acestea vor fi Luxembourg și Sibiu în 2007, și Liverpool și orașul norvegian Stavangen în 2008. Norvegia și România nu sunt membre ale Uniunii Europene, dar pot împărtăși cu una din țările membre onoarea de a fi desemnate, au declarat organizatorii. Hotărârea a fost luată de miniștrii culturii din țările membre ale UE, care au mai decis că din 2009, cel puțin

una din cele zece noi membre va fi aleasă ca gazdă a capitalei culturii. Această inițiativă, lansată în 1985, este considerată o șansă pentru orașul ales drept capitală de a se pune în valoare.

Ministrul român al culturii *Răzvan Theodorescu*, care a fost prezent la reuniunea miniștrilor pentru educație, tineret și cultură ai statelor membre ale UE a declarat că prin alegerea orașului Sibiu se reînnoadă legăturile istorice dintre Luxembourg și

comunitatea germană stabilită cu secole în urmă în sudul Transilvaniei. *Răzvan Theodorescu* a adăugat că acest lucru este o mare onoare, dar va implica și eforturi considerabile din partea României. Conform Comisiei Europene, capitalele europene ale culturii au ca obiectiv „să prezinte publicului aspecte remarcabile ale orașului, regiunii și țării respective și să promoveze evenimente la care să participe personalități culturale din alte orașe ale Europei”.

REZONANȚE

Instrucție și educație

În cursul primăverii, întreaga opinie publică din Germania a fost zguduită de câteva cazuri monstruoase de violență produse în școli. Anume, despre ce s-a putut afla: în două sau trei școli, din landuri diferite, niște băieți și-au maltratată câte-un coleg mai timid, mai retras, l-au terorizat și l-au brutalizat în mod umilitor. Iar aceste acte de violență s-au petrecut mai ales în pauze sau după ore, în ateliere, în cabinete, în laboratoare mai puțin frecventate. Copiii maltratați, chinuți sau umiliți nu au avut îndrăzneala să anunțe nici școala, nici părinții. În trei cazuri s-a aflat numai în mod întâmplător despre ceea ce se petrece în școală. În urma acestor delict, în opinia publică, în cercuri de specialitate, în rândurile părinților s-au iscat discuții aprinse, dezbateri înverșunate, anchete publice și de specialitate. Dar faptele au fost consumate, ca realități rușinoase pentru întreaga societate.

Iar pe de altă parte se resimte tot mai mult presiunea bisericilor, care depun eforturi permanente și susținute pentru a trezi societatea, pentru a scutura tagma educatorilor, dar și pentru a stârni în părinți un mai mare spirit de răspundere. În acest sens am participat la o sesiune științifică organizată de o biserică protestantă dintr-un oraș oarecare. În cadrul prelegerilor, cei mai mulți conferențieri: preoți și profesori laici, membri ai unor ordine religioase și funcționari de stat și-au exprimat opiniile. Unul dintre conferențieri a vorbit despre violența din școli și marea tabără a celor „care privesc în altă parte”, a celor „care își îndreaptă privirea în altă direcție”, a celor „care se fac că nu văd”. Și se pare că cea mai mare problemă este chiar cea indiferență, acel „mă fac că nu văd, că atunci, poate, nici nu e adevărat”. Marea lipsă a spiritului de responsabilitate caracterizează, de fapt, întreaga societate, iar adulții se arată cu degetul: părinții spre profesori, profesorii spre funcționari (citește stat, care nu plătește cadrele didactice în mod cuvenit), activiștii din domeniul educației arată, la rândul lor, spre școală și familie. Acest cerc vicios pare că nu se deschide, iar în strânsoarea lui se prăpădesc

sufletele copiilor. Copiii se deformează nu numai sufletește, ci și moral și fizic, iar nici școala, nici familia nu se dovedește drept suport suficient pentru a remedia situația care, în ultimul timp, amenință cu dimensiuni nemaipomenite.

O altă temă de discuție a conferinței a pus problema de bază a învățământului: educație sau instrucție. În acest cerc tematic s-a atras atenția în mod insistent asupra importanței educației. Profesorul, prin însăși ținuta lui, prin însuși bagajul lui de cunoștințe, prin atitudinea sa receptivă la problemele învățăcelilor îl face demn de a fi un exemplu pentru generația tânără. În caz contrar, profesorul va fi lipsit de prestigiu, dar, în plus, va fi privat și de satisfacții profesionale. Deci, s-a atras atenția, educația este mai importantă chiar decât instruirea. Căci, luând la concret oricare disciplină din orarul unui licean, după bacalaureat nu-i rămân unui tânăr prea multe cunoștințe concrete din obiectul respectiv. În schimb, îi rămân modele, scheme, atitudini preluate de la profesorul respectiv (firește, nu a fost vorba despre disciplinele pe care tânărul urma să le studieze și în continuare la nivel superior). În acest sens ar fi bine ca în tagma educatorilor să revină acest spirit educativ secular, prin care dascălul a fost dascăl, pedagogul pedagog. Ar fi de dorit ca și azi cadrele didactice să recurgă mai des și cu mai multă competență la modalitățile educative prin care să lase copilul mai aproape de sufletul educatorului, căci atunci încrederea reciprocă poate aduce mai multe succese decât o severitate sterilă, lipsită de suflet și afecțiune. Căci, așa s-a accentuat în repetate rânduri: sufletul copilului este cel mai receptiv la impulsurile sufletești. Numai după acestea poate urma instrucția din domeniul de specialitate corespunzător. Deci, a fost concluzia conferinței, profesorii, dar mai ales învățătorii, să nu se teamă, să nu se sfiască să iubească elevii și să le arate această afecțiune. Căci dragostea emanată cu generozitate spre copii, la rândul ei, se va răsfrânge în mod darnic asupra educatorilor.

— edda —

Fotbal

Primul meci pierdut în acest an

Miercurea trecută, echipa națională a României a jucat la Dublin, într-un meci amical cu Irlanda. Rezultatul de 1-0 pentru gazde a însemnat prima înfrângere din acest an al tricolorilor. O oarecare scuză poate însemna faptul că până ce irlandezii jucau în cea mai bună componență, din lotul românesc lipseau nu mai puțin de nouă vedete importante, printre care și **Cristi Chivu** și **Adi Mutu**. Iar singurul gol al partidei a venit în minutul 84, atunci când jumătate din echipa de bază era deja schimbată.

Selecționerul **Anghel Iordănescu** se pare că a conceput confruntarea ca un laborator de experiență. În moment ce lipseau piesele de bază ale lotului național. Mutu, Chivu, Pancu fiind accidentați, iar „departamentul ucrainean”, cu **Raț**, **Stoican**, **Marica** și **Cenat**, au fost ținută de parte de națională de echipele de club, fiindcă campionatul intern este în plină desfășurare, iar Șahtior Donețk a jucat, la acest sfârșit de săptămână, în finala cupei din Ucraina. Astfel, în echipa de start au fost aliniați doar cinci străneri – **Lobonț**, **Iencsi**, **Dancia**, **Șoavă** și **Ganea** – și șase jucători din campionatul intern: **Rădoi**, **Ghionea**, **Fl. Dumitru**, **Pleşan**, **Diță** și **Dănciulescu**.

În cele 90 de minute de joc, totuși s-a dus o luptă destul de echilibrată și diferența minimă a făcut-o execuția excelentă și inspirată a lui **Hoolland**, care a nimerit poarta lui **Bogdan Stelea** spre finalul partidei. Iordănescu a dat impresia că nu este prea interesat de

rezultatul final, pentru că a schimbat nouă jucători în repriza a doua, oferind astfel posibilitatea de a debuta sub tricolor pentru **Petre Marin**, **Dan Alexa** și **Mihai Constantin**. O altă surpriză furnizată de Iordănescu a fost că postura de căpitan i-a încredințat-o lui **Ionel Ganea**, un jucător care nu se numără printre cei mai disciplinați. Totuși acesta, poate ca o recompensă pentru încredere, a făcut față chemării și s-a stăpânit pe nervi, ceea ce până acum nu era prea caracteristic atacantului român de la Wholhverhampton.

„Pentru mine a fost un meci foarte util. Un meci tare, de mare angajament fizic, cu care jucătorii noștri, mai ales cei din campinontul intern, se întâlnesc foarte rar. Schim-

bările făcute au afectat jocul nostru, chiar au rupt echilibrul pot spune. Am avut și unele desincronizări în apărare, în zona fundșilor centrali, dar diferența, cred eu, a fost făcută de Robbie și Roy Keane. Mai ales de Robbie”, a apreciat evoluția echipei sale Anghel Iordănescu. Cu toate că lotul s-a aliniat cu jucători din linia a doua a Naționalei, opinia publică s-a așteptat la un rezultat mai bun, pentru că fanii au fost răsfățați cu evoluția excepțională în partida cu Germania. Nu a fost așa, dar nici decepția nu este deosebită, pentru că nici orgoliile de dinainte nu erau asemănătoare partidei cu nemții. O culoare aparte a partidei a însemnat că printre cei 44.000 de spectatori din Dublin s-au aflat și 1.500 de suporterii români, care au încurajat echipa lor favorită cu un entuziasm, ce a egalat superioritatea numerică a fanilor localnici.

Primul eșec din acest an al selecționatei a fost și ultima repetiție înaintea primului meci din preliminariile Campionatului Mondial 2006, care pentru România vor debuta pe data de 18 august, la București, în fața selecționatei finlandeze, care și ea și-a încheiat perioada de pregătire cu un eșec, 1-3, pe teren propriu cu Suedia.

Ștefan Crăsta

Dinamo, campioana României

La finalul unei curse nebunești dintre Dinamo și Steaua București, cu o etapă înainte de terminarea luptelor din Divizia A, prima echipă a ieșit învingătoare, dintre cele două formații românești, care se pot lăuda cu câte un palmares considerabil. Dinamo și-a asigurat titlul cu victoria cu 5-1 împotriva formației Apulum Alba Iulia, în timp ce Steaua a remizat la Craiova. Astfel, cu o etapă înaintea terminării sezonului de primăvară, „câinii roșii” au un avantaj de șase puncte în fața celei mai mari rivale, deci nu mai pot fi ajunși din urmă. Pentru **Ioan Andone**, după zece ani de antrenor la diferite cluburi românești, acesta este primul titlu de campion. Legendarul fundaș dinamovist al anilor '80 a reușit să închege o echipă cu caracter, chiar și în pofida faptului că în acest sezon au părăsit formația trei jucători importanți. **Ianîs Zicu** a plecat la Parma în prima divizie italiană, iar **Flavius Stoican** și **Ciprian Marica** au fost cumpărați de Șahtior Donețk. În lipsa celor trei

internaționali, Dinamo și-a păstrat sistemul de joc ofensiv, care până la urmă a adus titlul în „Groapă”. Totuși elevii lui **Andone** încă nu pot sta relaxați, pentru că îi mai așteaptă finala pentru Cupa României, care se va disputa vineri, în ziua apariției săptămânalului nostru.

Cu 20 de goluri înscrise până acum, atacantul dinamovist **Ionel Dănciulescu**, este de părere că Dinamo a meritat cel mai mult să câștige titlul de campioană în acest sezon și dorește, în ciuda zvonurilor care îl dau ca și plecat de la echipă, să joace cu gruparea „alb-roșie” în Europa. „A fost un campionat foarte disputat, însă Dinamo a meritat titlul. Am fost mai uniți, mai prieteni, și asta s-a văzut. Vreau să particip cu Dinamo în cupele europene”, a spus cel mai prolific atacant al campionatului românesc. Dănciulescu este tentat de promisiunile directorului executiv al „câinilor”, **Cristi Borcea**, care crede că titlul câștigat de Dinamo este primul pas spre Liga Campionilor. -ștevi-

Handbal

România în pragul Campionatului European de handbal feminin

Naționala feminină de handbal a României a făcut, duminică seara, primul pas către turneul final al Campionatului European din luna decembrie, din Ungaria. „Tricolorele” au câștigat meciul tur din barajul cu Olanda, disputat la Emmen, scor 31-28 (17-16), și mai au de îndeplinit doar o simplă formalitate,

în acest week-end, la Sighișoara, acolo unde se va disputa meciul retur. „Sunt mulțumit de rezultat, dar și de joc. Cu mai multă atenție puteam câștiga la un scor mai mare, dar, pe final, jucătoarele noastre nu s-au concentrat suficient, astfel că diferența nu a ră-

mas decât de trei goluri. Consider că avem prima șansă de calificare, dar nu trebuie tratat cu ușurință meciul retur. Va trebui să facem același joc exact pentru a nu avea emoții duminică”, a declarat antrenorul coordonator al Naționalei, **Cornel Oțelea**. Printre jucătoarele remarcate se numără portărița **Luminița Huțupan**, cu foarte multe intervenții reușite, **Senocico** (7 goluri) și **Simona Gogărlă**, (6 goluri). Ca un amănunt interesant: România nu a lipsit niciodată de la turneul final al Campionatului European de handbal feminin. -c-

Lucescu a câștigat Cupa Ucrainei cu Șahtior Donețk

La al treilea meci oficial pe banca tehnică a echipei Șahtior, **Mircea Lucescu** a reușit prima mare performanță ca antrenor în campionatul ucrainean. „Portocalii” au câștigat, duminică, pentru a cincea oară în istoria clubului, Cupa Ucrainei, după ce au învins, cu scorul de 2-0, Dnepr Dnepropetrovsk, în finala competiției. Golurile „mine-rilor” au fost înscrise de **Belyk** (min. 1) și **Timosciuk** (min. 89). Românii **Stoican**, **Florea** și **Raț** au fost titulari, primul fiind eli-

minat de pe teren în minutul 26, în timp ce **Marica** a apărut pe gazon doar în minutele de prelungire ale întâlnirii. Lucescu a apreciat că, pentru a face o figură frumoasă în Liga Campionilor, Șahtior va trebui să transfere câțiva fotbaliști.

Următoarele meciuri

5 iunie (sâmbătă)	
Békés-Bătania	17.00
Szeghalom-Micherechi	17.00
6 iunie (duminică)	
Giula-Salgótarján	18.00
Aletea-Békéscsaba MÁV	17.00

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal

Campionatul NB II	
Sátoraljaújhely-Giula	1-2
Campionatul județean, Bichiș, div. I	
Bătania-Tótkomlós	8-0
Micherechi-Gádoros	3-2
Campionatul județean, Bichiș, div. II	
Csanádapáca-Aletea	3-1

ROMÂNIA

Luni 7 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Lecția de privat 9.30 Teleen-ciclopedia (R) 10.30 Surprize, surprize... (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Vector III 14.30 Pro patria 15.00 Kronika 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.30 Echipel Euro 2004 18.00 Jurnal 19.00 Iartă-mă! 20.00 Lori, Dan și tanti Mili 20.30 Caravana premierelor 21.00 Jurnalul de 21.30 Gala Premiilor Naționale de Televiziune — APTRE 2004 23.15 Film. O altfel de inimă 1.105 Cinci minute de cultură 1.20 Jurnal (R) 2.20 Caravana premierelor (R) 2.50 Film (R). Investigând sex 4.45 Avanspremieră 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marți 8 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Spectacolul lumii (R) 9.30 Caravana premierelor (R) 10.00 Profesioniștii (R) 11.00 Bravissimo! (R) 13.00 Jurnal de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Kronika 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.30 Echipel Euro 2004 18.00 Jurnal 19.00 Film. Un american liniștit 20.45 Avanspremieră 21.00 Foc încrucișat 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Poveste fără sfârșit 23.30 Film. Aventuri de tinerete 1.10 Cinci minute de cultură 1.20 Jurnal (R) 2.20 Alege viața! (R) 2.50 Film (R). O altfel de inimă 4.45 Corect! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 9 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Dincolo de hartă (R) 9.30 Cuptorul magic (R) 10.00 Lori, Dan și tanti Mili (R) 10.30 Cartea TvRecordurilor (R) 11.35 Corect! 11.45 Garandat 100% 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Convingeți-vă 15.10 Ex Libris 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.30 Echipel Euro 2004 18.00 Jurnal 19.00 Clubul de comedie 20.00 Ochiul magic 21.00 Foc încrucișat 22.00 Jurnalul de noapte 22.30 Nocturne 23.30 Film. Vânătorul astral 1.05 Cinci minute de cultură 1.15 Jurnal (R) 2.15 Vector III (R) 2.45 Film (R). Aventuri de tinerete 4.20 Spectacolul lumii (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 10 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 O vedetă... populară (R) 10.30 Soț și soție (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 Akzente 15.25 Reflecții rutiere 15.55 TVR în direct 16.30 Serial. Sânge de țigan 17.30 Echipel Euro 2004 18.00 Jurnal 19.00 Telectinemateca. Catifeaua albastră 21.10 Misterele mileniului 91 22.00 Jurnal de noapte 22.30 Garandat 100% 23.45 Film. Fotograful 1.30 Cinci minute de cultură 1.40 Jurnal (R) 2.405 Dincolo de hartă (R) 3.10 Film (R). Vânătorul astral 4.45 Corect! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 11 iunie

6.00 Jurnalul de dimineață 6.50 Cinci minute de cultură 7.00 Ora G 8.30 Teleshopping 9.00 Ochiul magic (R) 10.00 Tezaur folcloric (R) 10.45 Avanspremieră 11.00 Iartă-mă! (R) 12.00 Oamenii ca noi 12.30 Tribuna partidelor parlamentare 13.00 Jurnalul de prânz 13.30 Teleshopping 14.00 România politică 14.30 Sănătate pentru toți! 15.00 Orizont 2007 15.30 Interes general 16.00 Euro Police 16.30 Pământul în 89 de zile 17.00 Clubul de comedie (R) 18.00 Jurnal 19.00 Film. Ritm și pasiune 22.05 Jurnalul de noapte 22.35 Film șoc și filme șic 0.25 Serial. Ce lume minunată! 1.15 Cuptorul magic (R) 1.45 Cinci minute de cultură 1.55 Jurnal (R) 2.55 Film (R). Fotograful 4.35 Serial. Destine secrete 5.25 Sănătate pentru toți! (R).

Sâmbătă 12 iunie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Teleshopping 7.10 Desene animate 8.00 Întâlnirea de basm 9.00 Teleshopping 9.15 Debut 50 plus 10.30 O vedetă populară 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Cuptorul magic 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Cartea TvRecordurilor 14.15 ...Pe care le-am citit! 14.30 Ora Olimpică 15.00 Serial. Felicity 16.00 Telecticlopedia 17.00 Jurnal 17.30 Studio Euro 18.00 Campionatul European de Fotbal: Portugalia—Grecia 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal: Spania—Rusia 22.45 Jurnalul de noapte 23.00 Euro fotbal 24.00 Serial. Ce lume minunată! 0.50 Avanspremieră (R) 1.00 Spectacolul lumii (R) 1.30 Jurnal (R) 2.00 Clubul de comedie 3.00 Debut 50 plus (R) 4.00 O vedetă ... populară (R) 5.25 Teleshopping.

Duminică 13 iunie

6.00 Universal credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jocul planetelor 9.00 Dincolo de hartă 9.30 Viața satului 11.00 Tezaur folcloric 12.00 Lumea-n care trăim 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Campionatul European de Fotbal (R) 14.50 Festivalul de Modă — Iași 2004 15.20 Film. Mărturisirile unei surori vitrege 17.00 Jurnal 17.30 Studio Euro 18.00 Campionatul European de Fotbal: Elveția—Croatia 20.00 Studio Euro 20.45 Campionatul European de Fotbal: Franța—Anglia 22.45 Jurnalul de noapte 23.05 Euro Fotbal 24.00 Pământul în 80 de zile (R) 0.30 Lori, Dan și tanti Mili (R) 1.00 Jurnal (R) 1.30 Lumea-n care trăim (R) 2.30 Aventura sunetelor (R) 3.00 Tezaur folcloric (R) 4.00 Campionatul European de Fotbal (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 7 iunie

6.00 Top sport (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Arca lui Noe (R) 8.00 Festivalul de la Ankara (R) 9.25 Cinci minute de cultură 9.35 Atenție, se cântă! (R) 11.00 Ora fără catalog (R) 11.55 Lecție pentru viitor 12.50 Cinci minute de cultură 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Primul pas 15.00 Eco-Magazin 15.30 Eu, eu și... ceilalți 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.50 Cinci minute de cultură 17.00 În căutarea leopardului de zăpadă 18.00 Serial. Pasiuni 18.45 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Duelul poezilor 21.50 Teatru. Șantaj de Ludmila Razumovskaia 23.30 Serial. Spionii de la Cambridge 0.20 Film. Prețul sărutului 1.50 Remix (R) 2.45 Veni, Video, Vici (R) 3.00 Serial (R). Spionii de la Cambridge 3.50 Cinci minute de cultură 4.00 Știrile serii 4.30 Eco-Magazin 5.00 Telegurnal (R).

Marți 8 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 12.55 Euro-Dispecer 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Emisiune în limba germană 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Răscruci 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.50 Cinci minute de cultură 17.00 Conexiuni 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Manuscrisul principelui 22.40 Serial. Polițiștii de la "Blue Murder" 23.30 Conexiuni (R) 0.25 Film. Brigada specială 1.55 Film (R). Manuscrisul principelui 3.45 Veni, Video, Vici (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Răscruci (R) 5.00 Telegurnal (R).

Miercuri 9 iunie

6.00 Spune-mi ce te doare (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial. Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 12.55 Euro-Dispecer 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Parnasul 15.00 Documentar de istorie 15.30 Puls 2004 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.50 Cinci minute de cultură 17.00 În țara faraonilor 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Teroarea la înălțime 22.20 Serial. Andromeda 23.10 În țara faraonilor 0.05 Film. Inimă de lemn 1.35 Film (R). Teroare la înălțime 3.00 Serial (R). Andromeda 3.45 Veni, Video, Vici (R) 4.00 Știrile serii 4.30 Documentar de istorie (R) 5.00 Telegurnal (R).

Joi 10 iunie

6.00 Puls 2004 (R) 6.30 Veni, Video, Vici 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial. Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 12.55 Euro-Dispecer 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Sista 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Acces la succes 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.50 Cinci minute de cultură 17.00 Animale în pericol 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Serial. Marea Brava 20.50 Film. Hotel de 1 milion de dolari 22.50 Serial. Nemuritoare 23.40 Animale în pericol 0.30 Film. Trup de femeie 2.05 Film (R). Hotel de 1 milion de dolari 4.05 Știrile serii 4.35 Natură și aventură (R) 5.05 Telegurnal (R).

Vineri 11 iunie

6.00 Acces la succes (R) 6.30 Veni, Video, Vici 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Cinci minute de cultură 10.00 Tonomatul DP 2 12.00 Magazinul studiourilor teritoriale 12.45 Cinci minute de cultură 12.55 Euro-Dispecer 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Fiica oceanului 14.00 Impreună, în Europa 15.00 Transilvania Mythica 15.30 Expediție în necunoscut 16.00 Știri 16.05 Serial. Rebelii 16.50 Cinci minute de cultură 17.00 Via Sacra 18.00 Serial. Pasiuni 18.50 Euro-Dispecer 19.00 Telegurnal 20.00 Auto Club 20.30 Serial. Marea Brava 21.20 D'ale lu' Mitică 22.20 Serial. Orleans 23.15 Serial. Inspectorul Linley 0.10 Film. Regele asasinilor 1.50 D'ale lu' Mitică 2.45 Veni, Video, Vici (R) 3.00 Serial (R). Inspectorul Linley 3.50 Cinci minute de cultură 4.00 Știrile serii 4.30 Atlas (R) 5.00 Telegurnal (R).

Sâmbătă 12 iunie

6.00 Răscruci (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Serial (R). Pasiuni 8.15 Serial (R). Marea Brava 9.00 Serial (R). Rebelii 9.50 Acum este... Maxima 10.00 Top Sport 10.30 Ora fără catalog 11.30 Serial. Lois și Clark 12.25 Acum este... Maxima 12.30 Spune-mi ce te doare 13.00 Serial. Trăsnitii din Queens 13.30 Atenție, se cântă! 15.00 Film puzzle 16.00 Serial. Sabrina 16.30 Serial. Mercenarii universului 17.15 2/TVR2 18.00 Serial. Farmece 18.45 Alea cu Ghimpi 19.00 Formula 1 20.00 Film. 1001 de nopți 21.40 Serial. Martorul tăcut 22.40 Concert 23.40 Serial (R). Mercenarii universului 0.25 Serial (R). Sabrina 0.55 Film (R). Regele asasinilor 2.30 Serial (R). Martorul tăcut 3.25 Serial (R). Trăsnitii din Queens 3.55 Veni, Video, Vici (R) 4.10 Alea cu Ghimpi (R) 4.25 Serial (R). Farmece 5.10 Serial (R). Lois și Clark.

Duminică 13 iunie

6.00 Eco-Magazin (R) 6.30 Veni, Video, Vici! 6.45 Teleshopping 7.30 Medalion de interpret 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Arca lui Noe 10.00 Clubul Ancești 11.30 Desene animate 11.00 Serial. Viață de câine 11.30 Serial. Louis și Clark 12.25 Acum este... Maxima 12.30 Dialoguri necesare 13.30 Atlas 14.00 Piersic show 15.30 Serial. Jocurile vieții 16.00 Casa mea 16.30 Vacanță la Roma 18.00 Studio Formula 1 18.30 Formula 1. Marele premiu al Canadei 20.30 Serial. Chicago Hope 21.25 Serial. Antrenorul 22.20 Remix 23.20 Vacanță la Roma (R) 0.45 Film (R). 1001 de nopți 2.20 Casa mea (R) 2.50 Veni, Video, Vici (R) 3.05 Serial (R). Antrenorul 4.00 Știrile serii 4.25 Serial (R). Chicago Hope 5.15 Serial (R). Lois și Clark.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

7 Iunie, LUNI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

8 Iunie, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

9 Iunie, MIERCURI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport — rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

10 Iunie, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

11 Iunie, VINERI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul „De la 14 la 18 — liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

12 Iunie, SÂMBĂTĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time — magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” — magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere.

13 Iunie, DUMINICĂ (redactor: Adam Bauer)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40—15.30: Retrospectiva săptămânii (spiciuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00—19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

9 iunie 2004 (mtv ora 13.45)
Reluare: 12 iunie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română a Televiziunii Maghiare va prezenta un montaj realizat la întâlnirea corală de muzică sacră, care a avut loc recent în biserica ortodoxă din Chitighaz. La evenimentul organizat de Asociația Culturală a Românilor din Chitighaz au participat cinci coruri din țară și din România. În a doua jumătate a Ecranului nostru vom prezenta un nou obiect cu valoare muzeală din colecția Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

Realizator: Aurel Becan

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 7 iunie 2004

16.10—16.45 Universul culturii 16.45—17.00 Dialog spiritual 17.00—17.30 Eva magazin 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Marți, 8 iunie 2004

16.10—16.30 De la om la om 16.30—17.00 Cronică germană (emisiune în limba germană) 17.00—17.30 Balanța de joi 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Miercuri, 9 iunie 2004

16.10—16.30 Viața la țară 16.30—17.00 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 17.00—17.15 Sănătatea ta 17.15—17.30 Zona IT 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Joi, 10 iunie 2004

16.10—16.30 Spații subiective 16.30—17.00 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 17.00—17.30 Balanța de joi 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Vineri, 11 iunie 2004

16.10—17.00 Teleaudiența 17.00—17.30 Locuri cu povești 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Sâmbătă, 12 iunie 2004

16.00—16.30 Film documentar 16.30—17.30 În prelungiri 17.30—17.50 Știri regionale 17.50—18.00 La limită.

Duminică, 13 iunie 2004

16.00—16.30 Muzica Viva 16.30—17.00 VIP-uri de duminică 17.00—18.00 Cântecul de acasă.

Sponsorul nostru

Internet aproape pe gratis!

De la **625 Ft brut** pe luna, cu tarife subventionate de stat!

Bichisciaba Matáv Pont,
Postaköz Tel.: 66/445-544

axelero
tiszarpet

Emisiunea în limba română

24 de ore din 24

pe www.rri.ro

UMOR

Telefonie mobilă

FM 92,1 MHz STEREO RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.
Tel. 259-430552, Fax.: 259-427372
E-mail: inbox@rve.net

— muzică — știri locale și BBC — emisiuni pentru orice vârstă

Ascultăți RVE non stop și pe Internet la: <http://www.rve.net>

TRANS WORLD RADIO — ROMÂNIA
(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)
AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15—21.45

SW 31 și 49 m — vineri: 18.30—18.45 — sâmbătă: 18.00—18.45 — duminică: 18.30—18.45

S-au sfârșit anii fără griji, urmează școala cu sute de bucurii

În după-masa zilei de 28 mai, Grădinița românească din Micherechi a răsunat de o forfotă diferită de cea obișnuită. Vocea blândă și clară a celor 28 de copilași a pătruns prin sălile și curtea grădiniței dragi. În

această zi, cele 16 de fete și 12 de băieți din grupa mare, însoțiți de educatoarele lor *Florica Ruja, Florica Cozma, Ana Martin* și doica *Valeria Iova*, și-au luat rămas bun de la prima lor „stație” importantă din viață. În prezența celor iubiți, părinți,

bunici și rudeni, copilași sărbătoriți au prezentat un program alcătuit din poezii, cântece și jocuri de copii, amintindu-și câteva secvențe din anii de grădiniță, de cele învățate acolo, dar, în același timp, și-au arătat și pregătirea pentru mult așteptata viață de școlar.

Încă la începutul serbării, conducătoarea grădiniței, *Florica Ruja*, a rostit cuvinte de salut și de rămas bun, în numele educatoarelor și doicilor. Doamna directoare *Ruja*, care timp de doi ani a fost și ea educatoarea acestor copii, a înșirat câteva evenimente și momente însemnate petrecute împreună, cum au fost excursiile, serbările sau chiar și timpul povestirilor și al jocului fără sfârșit. După aceea a mai adăugat: „La toamnă, vă așteaptă școala cu sute de bucurii. Din lumea poveștilor și a basmelor, doamnele învățătoare o să vă conducă în lumea interesantă a numerelor și a cifrelor... Le mulțumim părinților pentru ajutor și le dorim numai bucurie. Iar vouă, copilașilor dragi, vă dorim împlinirea tuturor dorințelor. Adio!”

– păcăș –

Drapelul s-a îmbogățit cu nume noi

Vinerea trecută, 21 de copii de la grădinița din strada Galamb și-au luat rămas bun de

la colegii și educatoarele lor. Dintre aceștia, opt preșcolari sunt în cele două grupe românești. Copilași,

îmbrăcați în haine populare, s-au prezentat în fața părinților și rudelor cu cântece și poezii în limbile română și maghiară, dovedindu-le că ei sunt deja pregătiți pentru a face un nou pas în viața lor, să schimbe jucăriile de la grădiniță cu abecedarul și cu caietele de scris. Festivitățile de la grădinița condusă de doamna *Cornelia Tașu Mihăiescu* sunt caracterizate întotdeauna de o atmosferă caldă, familiară, și de clipe emoționante, când lacrimile educatoarelor și a părinților se întrec cu cele ale copiilor. Serbarea de

rămas bun s-a încheiat și de această dată, la fel ca în fiecare an, cu legarea unei noi panglici pe drapelul

instituției, care păstrează numele tuturor copiilor care au umblat în această grădiniță.

- va -